

DIEM NATALEM
REGIS POTENTISSIMI ET CLEMENTISSIMI
FRIDERICI GUILIELMI III.

DIE III. AUG. *Hor. XI.*

ORATIONE ET RENUNCIATIONE VICTORUM IN
CERTAMINIBUS LITTERARIIS SOLENNI

CELEBRANDUM INDICIT

UNIVERSITAS LITTERARUM VRATISLAVIENSIS.

Dr. Passow
PRAEMISSA SUNT MELETEMATA CRITICA IN AESCHYLI PERSAS.

VRATISLAVIAE MDCCCKVIII.

DIEM NATALIS

REGIS POTENTISSIMI ET CLEMENTISSIMI

FREDERICI GUILLIELMI III

IN ANNO 1794

UNIVERSITATIS LIBRARIE

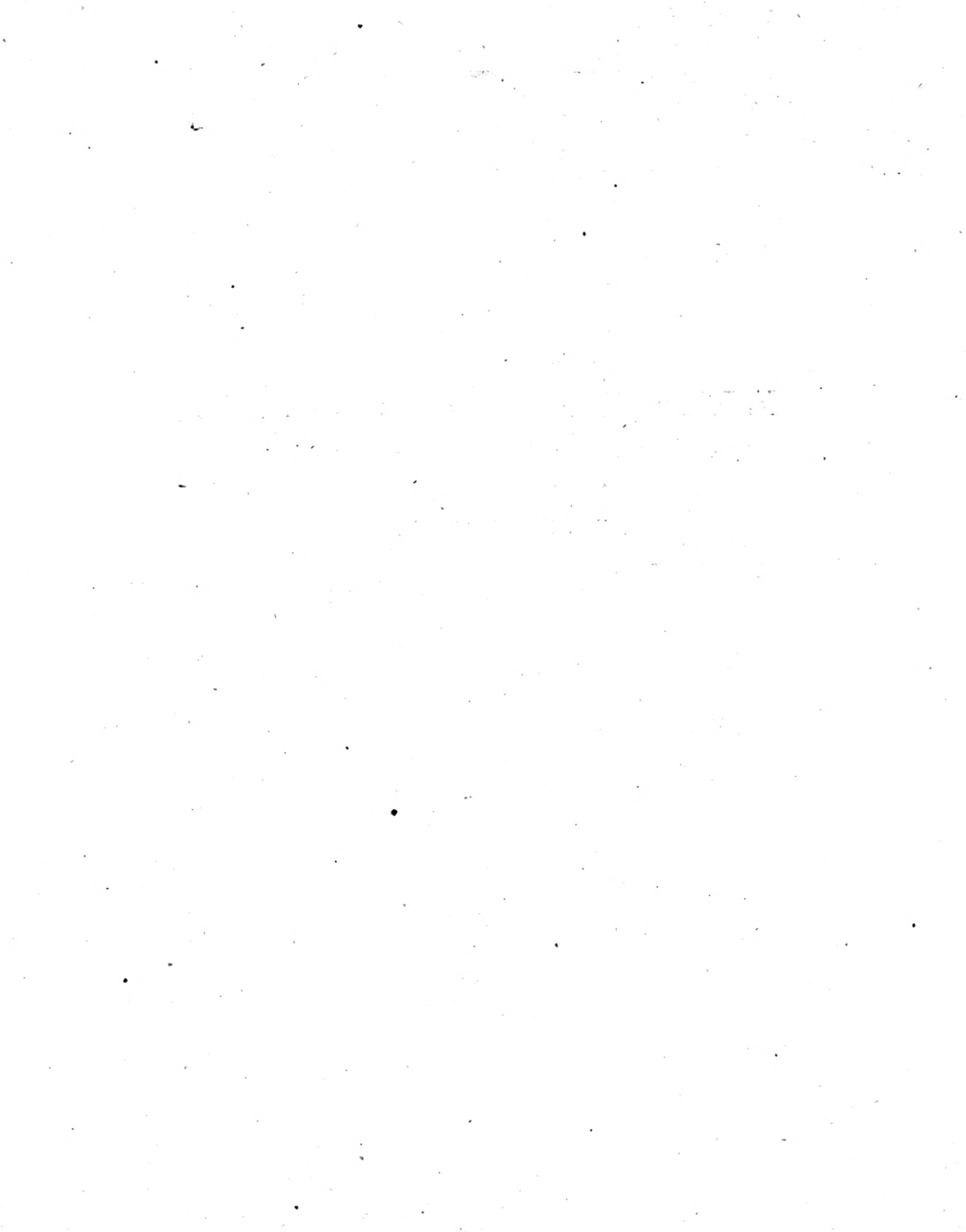
IN ANNO 1794

UNIVERSITATIS LIBRARIE

MELETEMATA CRITICA

IN

AESCHYLI PERSAS.

Tragoediarum Graecarum quotquot benignior quaedam fortuna superstites esse voluit nulla nec saepius virorum sagacissimorum iudicia exercuit, nec magis in diversum egit sententias, quam *Persae Aeschylea*, fabula, si verborum sensuumque magnificentiam, si os grandia sonaturum, Cothurno unice dignum, si sublime erectumque poëtae ingenium spectes, nulli nec antiquitatis, nec recentioris aevi secunda, si novitatem consilii felicemque in argumento et eligendo et percolendo audaciam, omnibus quas novimus facile anteponenda. Quamvis ipsius hujus praestantiae insolentia in causis existerit, cur dissensus de vera Tragoediae nostrae natura et indole etiamnum gliscens tam parum sit compositus, ut sententiam aliquatenus certe novam depromere supervacaneum esse haud videatur.

Ac de tempore quidem, quo *Aeschylus* docuerit *Persas*, ne ulla superesset dubitatio, vetus hujus fabulae enarrator effecit: haec enim ille in sum-
mario e *Didascaliiis* prodidit: ἐπὶ Μένωνος τραγωδῶν Αἰσχύλος ἐνὶκα Φινεΐ, Πέρσαις, Γλαύκῳ Ποτνιεΐ, Προμηθεΐ, nempe Πυρφόρῳ Satyrice, quod, praeter ἀποσπασμάτια nonnulla, argumentorum quoque inter se comparatio ac postremus in recensu Promethei locus arguunt. Meno vero Archon nomen dedit anno Olymp. 76, 4. ante Christum natum 472, post Salaminiam victo-

riam octavo. Nec cunctanter addimus, *Persas* fabularum Aeschylearum quae aetatem tulerunt, tempore primam, ideoque omnium Atticae Tragoediae reliquiarum antiquissimam habendam esse. Statim ab hac disceptatione removemus *Prometheum Vinctum* et *Orestiam*. Testimonia quidem externa partim admodum sunt debilia, ac plane nihili illud, quod ex argumento utriusque *Promethei* petitur. Hinc enim omnium minime probari potest, *Vinctum* post *Igniferum* scriptum esse: de *Sophocle* jam nemo dubitat, quin priorem *Antigonae* recensionem diu ante *Oedipum Coloneum* docuerit, et *Euripidem* quoque *Tauricam Iphigeniam* ante quam *Aulidensem* emisisse ex utriusque dramatis oeconomia evinci potest, quantumvis contrarium placuerit *Aug. Boeckhio*, *Graec. Trag. Princ.* p. 223. Idem fere de fabularum suarum ordine, temporibus haud quaquam adstricto, nuper confessus est *Goethius* in libro de vita sua T. 3. p. 316. nec abhorret gemellum *Shakespearii* ingenium. At si ceteris quoque iisque solidioribus veterum testimoniis destitueremur, eximia tamen ac paene absoluta ars Tragica, quam cum in *Prometheo*, tum in *Orestia* agnovimus, firmissimo argumento foret, haec tanta subactissimi ingenii monumenta aliquanto post certamen cum *Sophocle* Ol. 77, 3. a. C. 469. parum felici successu initum edita, senioribusque *Aeschyli* temporibus assignanda esse. Conveniunt, quae de duplici Eumenidum recensione tradita sunt, et quae praeterea monuit *Boeckhius* l. l. p. 35 sq.

Restant igitur *Septem adversus Thebas* et *Supplices*, quarum mascula incomptaque pulchritudo, Gratiarum, sed rigidarum plena, diverbia rariora, carmina denique Chori et extentiora et frequentiora tam similia sunt *Persis*, eosdemque fere artis gradus designant, ut iis antiquitatis gloriam controversam reddere possint, nisi *Septem adversus Thebas Persis* juniorem facerent diserta Scholiorum verba ad *Aristoph. Ran.* 1021. 1026. nam locum Comici cum *Spanhemio* in alium sensum detorquere haud debebat *Frid. Theoph. Welckerus* ad interpr. vernac. p. 216. quum testimonium Scholiastae magna *Di-*

dascaliarum auctoritati innitatur. Ac quum a *Plutarcho*, *Aristid.* 3. p. 320. C. et *Apophth. Reg.* p. 186. B. édoceamur, τοὺς Ἐπτα superstitute adhuc et praesente Aristide in scenam productos esse, nec quicquam huic narrationi fidem derogat, nonnulla vel addant, is vero ex accuratis rationibus *Dodwelli* in *Annal. Thucyd.* Ol. 79, $\frac{1}{4}$. a. C. 461. supremum diem obierit, tempora hujus fabulae intra undecim annorum spatium comprehenduntur, quod arctius definiri nequit. Quantum ad *Supplices* nihil habemus, quod aut apponamus aut detrahamus argumentis, quibus freti *Conr. Schneiderus* ac *Boekhius* l. I. p. 54. 60 sq. haud ante placatas Atheniensium et Argivorum res circa everisionem Mycenarum et bellum Messenicum tertium, Ol. 78, $\frac{1}{4}$. a. C. 465. ortum, *Supplices* doctam esse contendant. Hinc si qua est dignitas in vetustate, manebit ea *Persis*.

Sed haec sunt expeditiora: longe majorem dissensum patefecerunt judicia de fabulae nostrae fine atque consilio, deque loco, qui inter reliqua dramata Graeca ei tribuendus esset: in quibus quidnam intactum reliquerunt! Quot enim de hac re libelli, tot fere sententiae.

Primus *Spanhémus* recte attenderat ad memorabilem illam *Persas* inter et reliquas Atheniensium Tragoedias differentiam: in hac enim una uberrimos Tragicæ poeseos fontes, Mythologiam Graecam, spretos, ipsum Graeciae solum, moresque et instituta patria deserta videmus: Barbari scenam occuparunt, in terram barbaram abreptis res modo gestae, quibus plurimi vel pugnantes, vel spectantes interfuerant, praeter morem a pulpito recitantur, luditque animos praesentia rerum, ubi ante hunc diem prisci aevi recordatio spectatores impleverat. *) Quum igitur id, quod sane insolitum erat, nec tolerabile vi-

*) Tragoediarum Latinarum ex historia Romana petitarum tria novimus exempla, *Brutum L. Attii*, laudatum *Varroni de ling. Lat.* 4, 14. cujus insigne fragmentum servavit

deretur *Spanhemio*, commentum quoddam *Eratosthenis*, *Persus* Hieronis causa scriptam Syracusisque doctam esse, cupide arripuerunt, quibus nuper accedere conatus est *Aug. Guil. Schlegelius*, de arte dram. T. I. p. 162. qui summum poetam hac ratione excusare scilicet posse sibi visus est. At pugnant tempora, quum *Aeschylus* a *Sophocle* demum victus Syracusas concesserit; pugnant verba *Aristophanis* in *Ranis*, ubi de ingenti, quem Athenis *Persae* tulerint, applausu agitur; pugnat, quod gravissimum, Tragoedia ipsa. Quis enim unquam sibi persuadeat, in gratiam Tyranni, cujus hospitio et amicitia fruebatur poeta, conscriptum esse carmen, quo acrius vehementiusque nullum invehi posset in universam Tyranidem, ut quae frangeret populi vires, praesentesque Deorum poenas irrogaret. Tacemus de singulis locis, quae, ut omnia ad civitatem Atheniensium felicissime excogitata civilisque sapientiae plena sunt, ita vix hic illic habent, quae conditioni Syracusanorum accommodata videri queant: et ut confidentius quid dicamus, quae nos in oeconomia fabulae maxime laudamus, suspicimus, admiramur, ea in totidem vitia abibunt, simulac *ἄωρον* huncce *ἀοιδᾶς* a materna Athenarum sede aliorum transtulerimus.

Viam plane novam instituit *C. G. Siebelisius*, qui in *Diatribae de Aeschyli Persis*, a. 1794. edita, hoc sibi demonstrandum sumpsit, voluisse *Aeschylum* hostes jam prostratos omni ludibriorum et contumeliarum genere adhibito communi Graeciae derisui propinare, ita ut non tam Tragoediam, quam Comaediam scriberet, salibus facetiisque plenam. Et profecto tantum eruditionis, tantum acuminis et ingenii impendit *Siebelisius*, ut evicisset, nisi causae omnium perditissimae patrocinator sit; unde factum est, ut praeter *Car.*

Cic. de divinac. 1, 22, *Catonem Curiatii Materni*, de quo v. *dial. de oratoribus*. 2. et quae una pervenit ad nos, *Octaviam*, a nonnullis *Senecae*, ab aliis *Materno* temere adscriptam.

Jac. Blomfieldum, Anglum, in ed. *Pers.* 1814. p. XI. nullum, quantum quidem novimus, assensorem nactus sit. Singula excutere nolumus, ne injurii videamur erga meritissimum paradoxo auctorem, diu fortasse postliminii jure usum. Hoc tantum monuerimus, derisum adversarii, continua fanestorum proeliorum serie victi et ad nihilum fere redacti, nec Atheniensibus satis dignum fuisse, strenuis tum divini humanique juris propugnatoribus, nec *Aeschylo*, perpetuo temperantiae, modestiae, aequabilitatis laudatori, nec scenae denique Tragicae, ultionis divinae templo intemerato. Quid? in hac potissimum fabula, quae in gravissimis insolentiae, superbiae, impietatis castigationibus ob oculos ponendis versatur, poetam insultasse aeternis legibus, ab ipso cum maxime commendatis, atque in idem, quod modo exagitaverat, vitium incidisse? Lapsum tam ridiculum vix infimae poetarum plebeculae, qualis hodie regnat in tignis, condonaveris.

Ad justam viam dudum revocavit quaestionem *Frië. Jacobsius* in *Wielandi Museo Attico*. T. 4, 1. p. XXII. cf. *Supplem. ad Sulzeri Theor.* T. 2, 2. p. 405. ita ut sublimem *Aeschyl*i spiritum et ab omni *γελωτοποιία* longe longeque abhorrentem non agnosceret tantum, sed agnitum egregie quoque illustraret. Quodsi omnis argumenti tractatio ei propius ad musicum illud poeseos genus accedere videtur, cui nostrates a cantando nomen indiderunt, *) nihil eo detractum voluit dignitati tragicae; nec obstat sententia *Henr. Vossii* in *Annal. litter. Heidelb.* 1816. Jun. p. 600. prolata, conspici in alternis Xerxis et Chori querelis, in quas desinit fabula, venam Comicam benigne affluentem, posseque inde colligi, qualis etiam in Satyricis exstiterit noster. Tyranno sane par pari rependit, spretaque omni miseratione talem eum spectatoribus ostendit, qualis fuerit. Sed homo, ciconiae sannaeque vel dignis-

*) Nimio applausu et ita ut *Aeschylo* injuriam faceret hanc comparisonem excepit *Blümnerus de fato in Trag. Aeschyl.* p. 83.

simus, jam non movebit cachinnos, si sublimi loco constitutus fastu, stupore et ignavia universas gentes praecipites dederit in perniciem. Concedamus igitur *Vossio*, effusas illas viroque indignas lamentationes Xerxis risum excitare potuisse Democritis Atheniensibus, qui licet, hunc risum cum eo conferre, quem ciebat Comoedia? Hic enim fabulae exitus horroris indignationisque quam cachinnationis plenior est. Egregia tamen in eo conspicitur ars, quod Tyrannidem non invisam tantum et odiosam, sed extrema hac scena ridiculam quoque et despectam reddidit poeta.

Omniū vero accuratissime et plenissime de Tragoedia nostra egit *Godfr. Hermannus* in libello peculiari *de Aeschyli Persis* a. 1814. edito. Confirmavit novisque argumentis auxit ea, quae antehac a *Jacobsio* observata erant, ac singula recensens fabulae pristinam suam dignitatem tam strenue asseruit, ut contra surrecturo cavendum sit, ne haud satis dignoscere videatur, quantum aera distent lupinis. *) Dum igitur ea, quae ad summam disputationis spectant, omnia pro concessis haberi velimus, unum superesse videmus, quod iterum in discrimen vocare placet, non ut sententias *Jacobsii* et *Hermanni*, de quarum veritate nobis persuasissimum est, labefactare conemur, sed ut eas, in quantum quidem fieri poterit, arctioribus limitibus circumscribamus.

Tria in hac fabula condenda spectasse *Aeschylum* veri simile visum est *Hermanno*, ut bonam faceret Tragoediam, quod cum omnibus omnium temporum bonis poetis commune habebat, ut superaret *Phrynichum* aemulum, et ut Athenienses ad virtutem excitaret. Ex his tribus quum primum tantum persequutus sit *Hermannus*, de reliquis quae nostra sententia sit, paucis exponere liceat.

*) Unus qui post *Hermannum* in naturam Tragoediae nostrae inquisivit, *Phil. Conzius*, interp. vera. p. 111. ab iisdem partibus stat.

Aemulatio illa inter *Phrynichum*, *Polyphradmonis* filium, et *Aeschylum*, aetate multo minorem, ante Ol. 75, 4. a. C. 477. nulla fuisse videtur. Hoc vero anno, *Adimanto Archonte*, quod ei brevi ante, quum daret primam historici argumenti Tragoediam, *Mileti expugnationem*, male cesserat, v. *Herodot.* 6, 21. coll. *P. Kannegiesseri Scen. com. Athen.* p. 90. iterum et feliciori successu tentavit *Phrynichus*. Vincebat enim nova fabula, quam *Persas* seu *Phocnissas* inscripserat. In ea eandem materiem tractaverat, quam *Aeschylus* quinque annos post in nostra Tragoedia. Quod vero hanc victoriam claram et insignem faciebat, ingentes fuerunt sumptus, quibus Chorum de suo instruxerat *Themistocles*, jam tum nova consilia agitans, ad altiora tendens, auramque popularem immodice captans. De ipsa fabula, quod haud uno nomine dolemus, exiguae ad nos pervenerunt notitiae: certiora disposuit et illustravit *Guil. Schneiderus de origg. Trag. Graec.* p. 79. sq. Quum vero *Xoronyiai* primum fere locum obtinerent inter inania ambitionis, admodum fit credibile, *Themistoclem*, hac occasione oblata, ad semet ipsum Atheniensibus commendandum arte et ingenio *Phrynichi* abusum esse, quod magnificentius fieri vix poterat, quam si virtutes ejus bellicae, Tragicae poeseos grandiloquentia auctae, de pulpito renunciabantur Urbi. Nec in eo substitit audacia *Themistoclis*: addebat enim victoriae, teste *Plut. Themist.* 5. p. 114. C. dedicationem publicam tabulae pictae, victoriam ipsam referentis, cui haec adscribenda curaverat: *Θεμιστοκλῆς Φρεάρριος ἐχορήγει, Φρύνιχος ἐδίδασκεν, Ἀδεύμανέοι ἤρχεν.* Hoc artificio sibi ipse paraverat, quod populus Atheniensis nunquam dedisset, in honoribus publicis concedendis tunc parcissimus. Ita paullo ante *Miltiades*, quum pugna Marathonia in Poecile depingeretur, rogaretque, ut imagini nomen quoque suum apponeretur, non impetravit: praemio satis magno donatus videbatur liberator patriae, si inter decem imperatores primus, militesque exhortans pingebatur. v. *Aeschin. contra Ctesiph.* 62, 7. *Reiske. Corn. Nep. Milt.* 6. *Plin. hist. nat.* 35, 34. Et *Cimoni* quidem post res in Thracia praeclare gestas ut lapides inscripti ponerentur,

indulsit populus, sed celato ducis nomine. *Plut. Cim.* 7. p. 482. E. Nec aliter senserunt Lacedaemonii, quum exsculperent epigramma, a *Pausania* in tripode, Delphico Apollini e manubiis Medicis dicato, post pugnam ad Plataeas jactantius scriptum, et aliud in ejus locum sufficerent ut par erat sine ipsius nomine, de qua re videndi sunt Interpp. *Thucyd.* 1, 132. *Plutarch. de malign.* *Herod.* p. 873. C. et *Jacobs. ad Anthol. Palat.* p. 168. 927. nec aliter Thebani, qui, quum Meneclides Charonti rogaret honorem nominis, picturae, quae pugnam contra Gerandam Lacedaemonium referebat, publice addendi, non recusabant tantum petitionem, institutis patriis adversantem, sed Meneclidem quoque pecunia mulctabant, teste *Plut. Pelopid.* p. 291. C. Et jure haec: οὐδ' ἐστὶν οὐδεὶς, ὅστις ἂν εἰποι τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν Θεμιστοκλέους, ἀλλ' Ἀθηναίων, οὐδὲ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην Μιλτιάδου, ἀλλὰ τῆς πόλεως: verba sunt *Demosthenis contra Aristocrat.* p. 687, 17. *Reiske.* ubi subjunguntur haec: νῦν δὲ πολλοὶ τοῦτο λέγουσι, ὡς Κέρκυραν εἶλε Τιμόθεος, καὶ τὴν Μόραν κατέκοψεν Ἴφικράτης, καὶ τὴν περὶ Νάξου ναυμαχίαν ἐνίκησεν Χαβρίας· δοκεῖτε γὰρ αὐτοὶ τῶν ἔργων τούτων παραχωρεῖν τῶν τιμῶν ταῖς ὑπερβολαῖς, ἃς δεδώκατε ἐπ' αὐτοῖς ἐκάστῳ τούτων.

Id igitur quod legitime se adipisci non posse probe intelligebat Themistocles; callida hac fraude nactus est, poenam astute subterfugiens; in quam rem multum conferebat ambiguitas quaesita in verbis: Θεμιστοκλῆς Φρεᾶρῖος ἐχορήγει, quae, quum tabula haud dubio aequae ac fabula pugnam Salaminiam ante oculos posuerit, ad utramque victoriam et scenicam et navalem spectabant; ita tamen, ut Themistocles prius tantum voluisse videretur.

Huic vero *Phrynichi* Tragoediae, qua Themistocles haud optime usus esse videtur, nos *Aeschyli Persas* tales, quales nunc sunt, acceptam referimus: testis est satis idoneus *Glaucus Rheginus* in commentariis de fabulis Aeschyli, unde auctor summarii haec attulit: Γλαῦκος ἐν τοῖς περὶ Διοχύλου μύθων, ἐκ τῶν

Φοινισσῶν φησὶ Φρυγίχου τοὺς Πέρσας παρακειοῖσθαι, ἐκτίθησι δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δράματος ταύτην.

Τὰδ' ἐστὶ Περσῶν τῶν πάλαι βεβηκότων, πλὴν ἐκεῖ εὐνοῦχός ἐστιν ἀγγέλλων ἐν ἀρχῇ τὴν τοῦ Ξέρξου ἥτταν, στρωνύς τε θρόνους τινὰς τοῖς τῆς ἀρχῆς παρέδροις: ex quibus recte collegit *Hermannus*, scenam ac personas in utraque fabula easdem fuisse. Ac *Phrynichum* in plurimis *Aeschylum* successorem eundem et imitatore[m] habuisse, cum alia fidem faciunt, tum verbum ipsum, quo usus est *Glaucus*, παρακειῖσθαι, quod de diligentissima imitatione dici solebat, observante *Valken. ad Eurip. Hippol.* 1115, praeterea frequentior tetrametrorum trochaicorum usus: hos enim *Phrynichum* potissimum adhibuisse nos edocuit *Hermannus ad Aristot. de poet.* 4, 15. p. 108.

Hinc sponte nascitur quaestio, quam causam adactus *Aeschylus* sibi hanc maxime fabulam exprimendam sumpserit, et quale in iis, in quibus recesserit a *Phrynicho*, consilium sit sequutus. Nec ad haec responderi potest iis, quae *Aristoph. Ran.* 1298. facete objicit *Aeschylo*, compilasse eum hortulos *Phrynichi* musicos. Nam haec ad carmina aliquot citharrhoedica spectant: *Persas* vero ex universo in similitudinem *Phoenissarum* conformavit, et hanc imitationem, quin obscuraret, tantum abfuit, ut ostentasse potius eam videatur. Nec vero si voluisset celare, valuisset. *Phrynichi*, poetae haud ignobilis, Tragoedia ingeniose inventa, sumptuose edita, tabula Themistoclis quotidie civium in memoriam revocata, intra breve spatium quinque annorum haud adeo poterat abire in oblivionem, ut in nova quadam fabula ejusdem argumenti simillimaeque tractationis frequens imitatio fugeret spectatores attentos sane et bene auritos. Haud igitur dubitamus, quin propositum fuerit *Aeschylo*, *Phoenissas Phrynichi* funditus evertere, earumque in locum substituere *Persas*.

Hactenus viam sequuti sumus ab *Hermanno* monstratam, a qua nunc aliquantis per recedendum erit. Statuit enim vir egregius, fontem discriminum

omnium *Phoenissas* inter ac *Persas* in cultiore et sublimiore *Aeschyli* ingenio indagandum esse, ita ut certamen mere poeticum cum *Phrynicho* instituerit noster: quam sententiam haud omnino improbamus: nam certe evitasset comparationem *Aeschylus*, nisi sibi conscius fuisset, se victorem proditurum esse ex hac arena: lubenter igitur concedimus, *Aeschylum*, ubi in adumbranda fabula aliter sit versatus ac *Phrynichus*, praecipue in excludendo eunucho et in choro haud e *Phoenissis* mulieribus, sed ex senibus *Persis* constituendo, revera et emendasse et superasse *Phrynichum*. At hoc negamus, poeticas potissimum rationes impulsisse *Aeschylum* ad *Persas* hunc in modum *Phoenissis* opponendam: in quibus nisi invenisset, quae ipsi graviter et ultra terminos artis Tragicæ reprehendenda viderentur, male fecisset irruendo in carmen, quod ipsa imitatio docet haud contemnendum, et ut videbatur in gloriam patriae compositum. Praeterea genus hoc parodiarum Tragicarum, Comoediae magis proprium, temporibus *Aeschyli* nondum moris fuisse, et ab *Euripide* demum, Tragoediae corruptore, inventum esse, admodum fit veri simile. In *Euripide* plura ejusmodi contra *Aeschylum* ac *Sophoclem* prolata, observavit *Valckenarius ad Phoen.* 531. et 758, nec ulla remanebit dubitatio, ubi *Septem adversus Thebas Aeschyli* cum *Phoenissis Euripidis*, ubi illius *Choephoros* cum hujus *Electra* accurate contenderis. A sublimi *Aeschyli* ingenio tales argutiae longe longeque abhorrent.

Gravior *Phrynichi* impugnandi causa in ea, quae tum imminebat, reipublicae Atheniensis conversione, et in factione erat sita, a cujus partibus *Aeschylus* quoque stabat; siquidem factionem dicere licet consensum virorum justissimorum fortissimorumque, qui instituta *Solonis*, libertatem optimis legibus fulcitam, antiquam morum integritatem, patrum in re militari disciplinam, nobile denique Palaestrae *) omniumque bonarum artium studium

*) *Aeschylum* ipsum contra *Euripidem* sic loquentem induxit acerrimus morum corruptorum censor *Aristophanes*, *Ran.* 1069 sq.

fortiter defendebant contra nonnullorum hominum impotentiam, avaritiam ac libidinem, sibi met nihil non indulgentium, populo arma armorumque usum e manibus extorquentium, ignavae plebeculae turpiter adulantium, multitudini pro solido statu civili pulchra verba dantium, et sub specioso δημοκρατίας titulo teterrimam tyrannidem molientium. Illorum in administranda republica consilia inde a Solone per manus quasi tradita erant viris et genere et animo nobilissimis: his vero temporibus omnium iudicio principem locum merebatur ac tenebat Aristides, Lysimachi f., cuius nomen pro amplissimo elogio: Aristidem excipiebat Cimon, Miltiadis f. Hi omnes, ingenio

εἶτ' αὖ λαλίαν ἐπιτηδεύσαι καὶ στωμυλίαν ἐδίδαξας,
ἢ Ἐεκένωσεν τὰς τε παλαιστράς, καὶ τὰς πυγὰς ἐνέτριψε
τῶν μειρακίων στωμυλλομένων. —

In eadem fabula, v. 727 sq. Chorum haec dicentem fecit:

τῶν πολιτῶν οὓς μὲν ἴσμεν εὐγενεῖς καὶ σώφρονας
ἄνδρας ὄντας καὶ δικαίους καὶ καλοὺς τε κάγαθούς,
καὶ τραφέντας ἐν παλαιστραῖς καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ,
προβελοῦμεν τοῖς δὲ χαλκοῖς καὶ ξένοις καὶ πυρρῖαις
καὶ πονηροῖς καὶ πονηρῶν εἰς ἅπαντα χρώμεθα. —

In Nubibus vero, v. 1051. sq. δίκαιος ille λόγος ἀδίκῳ, sana mens pessimo saeculi genio, haec exprobrat:

ταῦτ' ἐστὶ ταῦτ' ἐκεῖνα,
ἃ τῶν νεανίσκων αἰεὶ δι' ἡμέρας λαλούντων
πληρὲς τὸ βαλανεῖον ποιεῖ, κενὰς δὲ τὰς παλαιστράς.

quae quam acerbè dicta sint perspicies, si memineris, tonsorum gregi, ut homullis ignavis et loquaculis, levis notae maculam perpetuo inhaesisse. Conf. *Dorvill. ad Charit.* p. 529. et *Heindorf. ad Hor. Sat.* 1, 7, 3.

optimates, quanquam nullum ex re sibi arrogaverant cognomen ambitiosum, viri erant vere populares, talesque esse uno consensu putabantur: testis est *Plutarch. Solone*. 16. p. 87. C. et 110. B. *Aristid.* 22. p. 332. C. *Cim.* 5. p. 481. E. Interpp. *Luciani Scyth.* 5. Adversus hos circa bellum Medicum exurgebat *Themistocles*; divini ingenii vir, ita ut ipse *Thucydides*, quamvis in civitate consiliis *Themistoclis* adversatus, summis eum post mortem extulerit laudibus, *histor.* 1, 138; sed corruptissimis moribus, quorum memorabile exemplum ex *Heraclide* servavit *Athenaeus*. 12. p. 533. D. pecuniae conquirendae ad sordes usque intentus, *Plut. Themist.* 5. p. 114. A. *Aristid.* 4. p. 320. D. honestum haud cunctanter posthabens utili, gloriaeque ultra modum cupidus. *Themistocles* igitur, *Pisistratum* imitatus, ut suam auget auctoritatem, plebem popularis imperii spe lactans, sensim sensimque imminuit majestatem legum a *Solone* latarum, idque potissimum instauranda classe perfecit: quod consilium quantum infringeret priscum Atheniensium robur, averteret cives a communi patriae defendendae ardore, luxuriamque et vitia trans mare nata omnia importaret in Urbem, paucis egregie exposuit *J. G. Woltmannus* in commentatione de Aristide, *Fuquetii Musis* a. 1813. fasc. 1. inserta. Nec aliter visum erat Graecorum sapientissimis: unum audiamus *Platonem*, *de Legg.* 4, 2. p. 706. B. *ἔτι γὰρ ἂν πλεονάκεις ἐπὶ τὰ ἀπολέσαι παῖδας αὐτοῖς* (Atheniensibus.) *συνήνεγκε, πρὶν ἀντὶ πεζῶν ὀπλιτῶν μονίμων,* (vulgo male, *νομίμων*: veram lectionem servavit duplex *Plutarchi* locus, *Themist.* 4. p. 113. E. *Philopoem.* 14. p. 363. F. expressit *Ficinus*, agnoverunt *Stephanus* et *Astius*. Dignā est quae comparetur de utriusque vocabuli confusione nota *Valcken. ad Eur. Phoen.* 541. quamvis hoc loco minus certa sit lectio *Plutarchi*: conf. etiam *Jacobs. ad Anth. Palat.* p. 188.) *καυτικούς γενομένους, ἐδιθῆναι, πυκνὰ ἀποπηδῶντας δρομικῶς εἰς τὰς ναῦς, ταχὺ πάλιν ἀποχωρεῖν, καὶ δοκεῖν μηδὲν αἰσχρὸν ποιεῖν, μὴ τολμῶντας ἀποθνήσκειν, μένοντας ἐπιφερομένων πολεμίων, ἀλλ' εἰκαίας αὐτοῖς γίνεσθαι προφάσεις καὶ σφόδρα ἐτοίμας, ὅπλα τε ἀπολλῦσι καὶ φεύγουσι δὴ τινὰς οὐκ αἰσχρὰς, ὡς φασι, φυγὰς. κτλ.* quae *Plutarchus* l. 1.

haud inepte sic comprehendit: *Θεμιστοκλῆς τὰ δόρυ καὶ τὴν ἀσπίδα τῶν πολιτῶν παρελόμενος, εἰς ὑπηρεσίον καὶ κώπην συνέστειλε τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον.* Cum Platone facit *Aristophanes Acharn.* 162. et alibi salse irridens in novos hos Athenarum sospitatores, in haec propugnacula, majoribus aut incognita aut nullo pretio habita. Sed quid confugere ad judicia virorum, quales haud quodvis saeculum profert? populus Atheniensis ipse probe norat, immensum turpissimorum hominum agmen ex rei navalis studio natum esse Urbi, ita ut in utraque lingua nautae nomen inter convicia detruderetur et a probatissimis scriptoribus hoc sensu usurparetur. v. *Heindorf. ad Plat. Phaedr.* 45. p. 239. et ad *Hor. Sat.* 1, 5, 4. Nautas, fures et fugitivos sociavit *Juvenal.* 8, 174.

Huic tibi statim ab initio se opposuerant *Aristides* et ejus amici: haec enim via cum virtute singulorum etiam libertatem universorum celeriter pessumdari, et populo torpente in licentiam paucorum converti. *) Fabulae scenicae apud Athenienses nunquam non cohaerebant cum administranda re publica, cujus quodammodo pars erant: nolebant tunc poetae nugis delectare verborumve obscœnitate corrumpere: poterant enim et punire flagitia et excitare ad virtutem; et populus ad optima quaeque semper pronus est. Tragoediae plerumque optimates favisse, Comoediae, qui plebis gratiam captarent, quamvis haud raro contra hos ipsos tela dirigeret *Soccus*, jam recte monitum est a *P. Kanngiessero Scen. Com. Athen.* p. 82. sq. 95. sq. *Aeschylus*, nobili loco natus, proeliis ad Marathonem, Salaminem et Plataeas non sine honore interfuerat: quid mirum, talem virum ab ea parte stetisse, quae magno

*) In regnis contraria erat ratio atque in rebus publicis: ibi enim οἱ ἀριστοκρατοῦντες, quos dicunt, idem nocebant regibus, quod factio nomine popularis populo Atheniensi: sed rarescunt *Themistocles*. Itaque in regno regi fidissimi sunt, qui maxime defendunt libertatem populi, in republica populo, qui ejus vim certis legibus coercent: haec enim in quemvis impetum, illud in quietem et languorem proclivius esse solet. v. *Tacit. Germ.* 37. *Agric.* 11.

ejus ingenio unice responderet? Quae vero semel amplexus erat ea nec firmiter tenere, ultra promovere, pro virili defendere veritus est. Transtulit igitur in Tragoediam, quae totum viri pectus replebant, et inde praefectus est reverentiae erga Deos ac leges, justitiae, fortitudinis, temperantiae, earumque virtutum omnium, quas antiqua *Solonis* disciplina fovebat: *Sophoclem* in his omnibus imitatore et aemulum habuit, sed ita ut ille praesentem potissimum rei publicae Atheniensis statum respiceret, hic nulla fere temporum locorumque ratione habita divinam generis humani naturam informaret. Eodem igitur jure, quo veteres *Aeschylum* πολιτικώτατον, nos *Sophoclem* poetarum ηθικώτατον dicimus. Nec haec sunt conjecturae temere jactitatae: quippe documento admodum certo pepercit aevum, *Eumenidibus Aeschyli*, quae fabula, Aeschylearum omnium maxime ad rem publicam pertinens, ab initio usque ad finem in Areopago, validissimo contra imperium plebis munimento, celebrando et commendando versatur. Nec hoc praeter rem, quanquam frustra, instituerat poeta: etenim circa id ipsum tempus, quo *Eumenides* primum docebantur, Ol. 79, 4 a. C. 460. *Cimone* cum exercitu in Asia occupato, maximum detrimentum cepit auctoritas Areopagi, *Ephialte* ac *Pericle* auctoribus, v. *Plutarch. Pericl.* 7. p. 155. F. *Cim.* 10. 15. p. 485. B. 488. A. ita ut judicia non tantum omnia a Senatu ad populum transirent, et id potissimum popularis imperii jam non amplius temperati initium haberetur. Factum erat hoc anno ante *Eumenidas* primum datas. Quantum inde malorum redundaverit in Athenienses exposuit *Frid. Christ. Schlosserus, hist. univ.* T. 1. p. 126. conf. *Boeckhius de oecon. polit. Athen.* T. 1. p. 250. sq. nec *Aeschylo* obscurum esse poterat, quorsum immatura haec conamina spectabant, et quem in finem necessario debebant evadere, quae ab immutatione rerum tam subita exorsa erant. Id quod sibi persuasissimum erat, in *Eumenidibus* tam aperte ac tam graviter professus est, ut, si quid potuisset inhibere rotas rei publicae deorsum ruentes, contigisset hoc fabulae, a summa prudentia civili et ardentissimo patriae amore profectae.

Eandem poetae mentem in *Prometheo Vincto*, opere nescio an absolutissimo *Aeschyli*, deprehendisse nobis visi sumus: quod qui in universam contra certos imperii terminos scriptum putant, egregie falluntur: *novis* tantum dominis, potestatem suam contra leges nactis et, ut fieri solet ab hominibus *novis*, arroganter exercentibus apertum bellum indictum est, v. praecipue v. 35. 950. 963. 968. Hinc *Prometheum* ipsum *Areopagitis* ceterisque antiquae disciplinae defensoribus comparaverimus, *Jovem Pericli*, (et ipsi *Olympio*, *Plutarch. Pericl.* 8. 39. p. 156. B. 173. C.) totique *Demagogorum* turbae, *Mercurium Sycophantis*, quorum abhinc ingens proventus, homines, a *Prometheo* beneficiis cumulosos, a *Jove* oppressos, populo *Atheniensi*. Sed haec paucis absolvi nequeunt: sufficiat igitur, obiter significasse sententiam nostram, quae aliquantulum certe lucis affundet iis, quae de *Persis* addituri sumus.

In hac ergo *Tragoediae* antiquae natura nihil erat mirum, si *Phrynichus*, aut alteri factioni revera addictus, aut sublime *Themistoclis* ingenium suspiciens, et ut poeta minus curans interiorem civitatis conditionem, facile eo adduci poterat, ut *victoriam Salaminiam*, magnam in ea navium *Graecarum* utilitatem ac quod nullo modo separandum erat, sapiens consilium et praeclaras *Themistoclis* virtutes bellicas carmine *Tragico* celebraret. Praeterea bonum sibi poetam obstrinxerat *Themistocles*: dederat enim *Chorum* et admodum sumptuosum: sed nec hoc temere fecisse putandus est homo, rei familiari nimium quantum intentus et a curis ambitiosis nunquam requiescens. Quae quum ita sint, nobis non est dubium, quin eo inspirante et compellente *Phoenissas* conscripserit *Phrynichus*; quamvis nolimus, ulla inde in poetam, consiliorum quae promovere debebat fortasse ignarissimum, cadat culpa. Etiam hoc pro explorato habemus, nec *Themistoclis* nomen a scena auditum, nec ejus laudes aperte decantatas esse: pessime profecto evenisset laudatori et laudato, nec id sibi expetebat vir in ambitione cautissimus. Maximam

rem nactus erat, si in solenni hac pugnae Salaminiae adumbratione potissima Persarum ad internecionem redactorum laus, quod vel jure quodam facere licebat, ad naves Athenienses deferebatur; tunc enim victoria populo Graeco erepta et unius Themistoclis prudentiae vindicata erat: Tragoediam vero in eo occupatam haud injuria τοῖς δημοκρατοῦσι mirum in modum faventem atque ipsam minime quidem popularem, sed Democraticam vocaverimus. Quod ut statuamus inscriptio quoque *Phoenissarum* *) magnopere suadet. Quis non interroget, cur ex his potissimum mulieribus Chorum composuerit poeta? Hoc egregie instituit, siquidem summum fortunae et victoriae argumentum in classi optime instructa et excellenti imperatori commissa situm videbat. Nulla alia gens his temporibus sibi clarius ab arte navigatoria nomen comparaverat quam Phoenices, qui etiam ad hoc bellum longe maximam navium partem Xerxi suppeditaverant, v. *Wessel. ad Diodor. Sic.* 11, 3. et *Valcken. ad Herodot.* 7, 89. Clade igitur navali Phoenices prae ceteris Persici imperii nationibus affligebantur; et quum poeta sapienti consilio rem ita instituisset, ut magnitudinem facti non in gaudio ac tripudiis populi victoris, sed in lamentationibus gentis victae ostenderet, nova laude dignus est quod Phoenissas sibi mulieres ad Chorum constituendum elegerat.

Prius recte ad Tragoediam suam transtulit *Aeschylus*: posterius eodem jure immutavit, nec hoc ea tantum de causa, quam indicavit *Hermannus*. **)

*) *Persas* enim hanc fabulam unus nominavit *Suidas* v. *Φρόνιχος*, sublestae fidei testis, et hic eo quoque errans, quod diversas Tragoedias fecit *Persas* et *Phoenissas Phrynichi*.

**) Grande quiddam et admirabile animo conceperat, magnitudinem cladis a Persis acceptae eo depingere, quod universam eorum civitatem afflictum ostenderet. — Est enim is adhibitus personarum delectus, ut nihil ad imaginem universae civitatis deesse videatur. Populum Chorus, regiam majestatem Atossa, exercitum nuncius, ducem dux ipse idemque rex Xerxis, denique vatem Darius repraesentat: quos omnes quum affli-

Nam ut haudquaquam dissimulavit, quantum ad liberandam patriam etiam naves contulerint, nec quicquam veris *Themistoclis* meritis detractum voluit, ita eadem haec justitia ab eo exigebat, ut copiis pedestribus totique populo Atheniensi sua victoriae pars restituatur. His omnibus summum vigorem addebat ea, quam de patriae salute conceperat, sententia: huic adversata erat fabula *Phrynichi*, a populo cum applausu excepta; huic jam opitulatur poeta. Cave credas, obstare quinquennium inter *Phoenissas* et *Persas* elapsum: nunquam contra *Phrynichum* fabulam docuisset *Aeschylus*, nisi si quid ab illo effectum cognovisset Athenis, nec id in duos vel tres dies, sed in longius duraturum. Sed ut de hac ipsa re ei constaret, ante omnia tempore fuit opus. Quis vero contendet, sero prodiisse Tragoediam nostram, si consideraverit, quales per ipsum hoc quinquennium successus fecerit *Themistoclis* increscens auctoritas populi que impotentia?

Quae hactenus in universum disputavimus, et ita quidem, ut ex consiliis ipsius *Aeschyli* de adversariorum moliminibus certius quid statuere coneremur, his novum fundamentum accedit, si singulas *Persarum* partes accuratius expendimus.

ctos lugentesque videmus, ecqua potest major fingi aut illustrior species moeroris per omnes universae civitatis partes diffusi? Igitur si detracta colloquentium personarum fictione rem ipsam spectamus, civitatem Persarum videmus initio de eventu belli sollicitam, mox re comperta consternatam, deinde ab Diis auxilium petentem, denique accepto Dei responso, adpectu redeuntium in effusum luctum erumpentem. A tali vero consilio Chorus, qui non ex Persis esset, ita abhorrebat, ut, si poeta *Phrynichi* exemplo *Phoenissas* mulieres introduxisset, omnis illa universae civitatis imago interitura fuisset. Quin sapienter ne Persicas quidem mulieres adhibendas putavit; quod civitatis vicem sustinere virorum potius est, quam mulierum. « p. VIII. IX. Sed nec hoc plane praetermittendum est, apertius conspici infortunii magnitudinem, si virorum prudentissimorum animos, non mulierum tantum sensus molliores, attonitos et conturbatos ostendebat poeta: vide quae hac de re historiarum auctoribus intelligenter praecepit *Lucianus de conscrib. hist.* 8.

Res est notissima oraculum Delphicum, brevi ante exortum bellum Persicum Atheniensibus datum: in quo quum obscurius enunciarentur verba,

τείχος Τριτογονεῖ ξύλινον διδοὶ εὐρύοπα Ζεὺς
 μῦνον ἀπόρρητον τελέθειν, *)

civibus suspensis et fluctuantibus murum ligneum de navibus callide interpretatus est *Themistocles*, quod iudicium post felicem pugnae eventum ore omnium circumferebatur. Quid vero *Aeschylus*? alium noverat Athenarum murum eumque haud paulo fortiorem: accipe ipsum v. 346. ubi nuncium, e Graecia redeuntem, haec dicentem facit:

ἔστ' ἄρ' Ἀθηναῶν, ἔστ' ἀπόρρητος πόλις,
 ἀνδρῶν γὰρ ὄντων ἔρκος ἐστὶν ἀσφαλές. **)

Negat in navibus quaerendum esse praesidium Urbis, quod unice virtuti civium insit, nec multum tribuerimus sententiae in universum verissimae et ab aliis antea pronunciatae: at negat hoc iisdem fere verbis, quibus Oraculum Delphicum usum erat, sed ita ut navibus, quas Dei verbis intulerat *Themistocles*, viros sufficeret: quod casu accidisse quis putet?

Jam ad ipsam pugnarum descriptionem attendamus. Magnifice sane narrantur res ad Salaminem gestae inde a v. 351. et ut par erat in primitiis

*) *Herodot.* 7, 140. 143. *Plutarch.* *Themist.* 10. p. 116. E. *Schol. Aristoph.* *Equit.* 1037.

**) Dedimus verba *Aeschyli*, qualia leguntur in Aldina, optimo lectionis Aeschyleae fonte. Interpretatio nihil habet difficultatis: *Est sane, est sospes urbs Athenarum; viris enim superstitibus murus adest nunquam lapsurus.* Apophthegma inter Laconica refertur et Lycurgo tribuitur, *Plutarch.* *Lyc.* 19. p. 62. B. οὐκ ἂν εἴη ἀτείχιστος πόλις, ἅτις ἀνδράσι καὶ οὐ πλίνθοις ἐστεφάνωνται. *Apophth. Lacon.* p. 228. E. Eandem sententiam suam fecit *Soph.* *OTyr.* 57 ubi ab *Erfurdio* Themistocli tribuitur: quo jure, nescio. Similia *Alcaei* et *Demosthenis* loca habet *Schol. Sophoc.* *Plaut.* *Pers.* 4, 4, 6. *Si incolae bene sunt morati, pulchre munitum arbitror (oppidum.)*

victoriae, quibus hostium animus deprimebatur, Graecorum confidentia ac fortitudo crescebat. Sed ita persecutus est hanc narrationem, ut in ea nihil nisi ipsum hoc majoris fortunae initium nobis appareat, quod vel expressis verbis significavit v. 433. sq.

εὐ νῦν τόδ' ἰσθι, μηδέπω μεθοῦν κακῶν
 τοιάδ' ἐπ' αὐτοῖς ἦλθε συμφορὰ πάθους,
 ὡς τοῖσδε καὶ δις ἀντισηκῶσαι ῥοπή.

His sibi transitum facit ad ea, quae eodem die in insula Psyttalea selecto Persarum exercitui, juvenibus nobilibus regi fidissimis, acciderant. Si fides habenda est *Herodoto* 8, 76. 95. multo minoris haec erant momenti: sed fiebant *Aristide* duce, nec a copiis navalibus, sed a gravis armaturae militibus perpetrabantur v. 454. Vulnus hinc Xerxi inflictum eo exaggerat noster, quod regem non post excidium navium, sed post cladem in insula Psyttalea acceptam in fugam dat v. 463.

At haec omnia tanquam praevia atque spectatorum animos ad majus quid praeparantia nobis apparebunt, si ad orationem Darii de pugna Plataeensi v. 797. sq. pergimus. Ponderus gravissimarum sententiarum eximiumque verborum delectum auget persona Darii, qui ab inferis redux, summa cum veneratione a Choro exceptus, haec fatidico ore effatur, quum priora miles fugitivus narrasset, nec hic amplius duces necati, militum sanguis, armorum strepitus, excisi exercitus nobis ob oculos collocantur; sed impia totius gentis facinora, jura divina humanaque pedibus protrita, ultio demum a supremo numini immissa, ex tumultis caesorum sera hominum genera monitura, ne superbia in se convertant poenas aeternae justitiae: v. 815. sq.

Δίνες νεκρῶν δὲ καὶ τριτοσπόρῳ γονῇ
 ἄφωνα δημανοῦσιν ὄμμασι βροτῶν,
 ὡς οὐχ ὑπέρφευ θνητὸν ὄντα δεῖ φρονεῖν.

ὑβρις γὰρ ἔθανθούς ἐνάρκωσε στάχυν
ἀτης, ὄθεν πάγκλαυτον ἔλαμ' ἄρος. *)

Hoc igitur proelium, omnium gravissimum, quo res Persarum in Graecia conficiebantur, navibus suppetias haud ferentibus, ab exercitu pedestri pugnatum erat, Atheniensibus vero, quorum gravis armatura laevum cornu tenebat, praerat *Aristides*. *Herodot.* 9, 28. 29. Ordinem sane pugnarum monstraverat historia ipsa: ars vero ac consilium, quod sequutus est poeta, in praeclara hac gradatione conspicitur, qua rebus postremo loco gestis et earum quae anteacta erant mole paene obrutis tantam magnitudinem et tam insigne decus addidit, ut omnia, quae praecesserant, facile superarent.

Convenit cum eis, quae hactenus de fabulae conformatione disputavimus, additque eis cumulum haud exiguus numerus singulorum locorum, ad eandem rem spectantium: quae quum omnia illustrare nunc non vacet, monebimus certe de eis, quibus de variis armorum militiaeque generibus agitur. Ab hac enim parte immutationem status praesentis prudenter exorsus erat Themistocles, haec enim cum tota Atheniensium vita et publica et privata arctissimo vinculo cohaerebant. His semel conversis jugum quoque excussum erat, quod leges Solenis hominibus ambitiosis imponebant. Si igitur ulla res omnium civium animos exercebat, haec erat. Nec id cuiquam mi-

*) v. 815. ordinem verborum, *ἄρες νεκρῶν δέ*, restituimus ex *Aldina*, unde ne enotatus quidem est ab editoribus: consentiunt cod. Mosq. edd. Robert. et Turn. favet metrum, nec obstat positio particulae. v. *Seidler. ad Eur. Troad.* 831. *Poppo obs. crit. in Thucyd.* p. 30. — v. 816. *ὄμμασι* retinimus, quod non magis erat corrigendum quam v. 779. *νέα φρονεῖ*, quae frustra tentata sunt ab *Erfurdio ad Soph. Aj.* 1109. p. 625. et a *Monkio ad Eur. Hippol.* 1284. imposuerat viris egregiis *Porro ad Eur. Or.* 64. — v. 817. *δεῖ* pro vulgato *χρη* revocavimus ex *Ald.* — v. 819. errant recentiores, ad *ἔλαμ'* „hominem“ supplentes. Superbia enim ipsa lacrymosam messem metit. Verum videt Scholiastes.

rum videbitur; dummodo conditionem nostrorum, quos ipsi videmus, dierum consideraverit. Multa sibi invicem repugnantia peperit aevum: sed vix de ulla re acerbius litigarum est, quam de juventute nostra, utrum ad virilem priorum saeculorum disciplinam revocanda, an in posterum quoque mollitiei et inertiae permittenda sit, quae bonam aequalium partem deprimunt, ac semper altiores radices acturae sunt, nisi fortiter coerceantur vitia blandientia. Quae cura, quamvis pars tantum sit laborum, civium cuique pro patria suscipiendorum, eo usque agitare coepit hominum animos, ut haec una, simulac de tempore nostro sermo injectus sit, vehementissimum nec raro stolidissimum controversiarum ardorem in semet convertere soleat, nec immerito. Sentiunt enim omnes, mali aequae atque honesti, maxima quaeque et nobilissima generis humani bona hinc suspensa esse. Tale momentum, minutum fortasse, si cum summa rerum comparatur, sed absque omnia debent ordiri, quovis tempore nobis datum existimamus, dummodo agnoscatur et pro gravitate sua foveatur a genio saeculi. Apud Athenienses duo potissimum hoc aevo exstabant, quae sancte observata populi libertatem et antiquam morum dignitatem sustentabant, neglecta vero ad prodita secum in ruinam trahebant fundamenta civitatis: honorem dicimus Areopago habitum ac priscas de re militari institutiones. Et Areopagi quidem auctoritatem nondum quisquam attrectare ausus erat: hoc sibi in tempus magis opportunum seposuerant novatores. Quo vero minus se abstinerent a gravissimis rei militaris immutationibus, ipsa victoria Salaminia occasionem praebuerat. Auxerat enim, ut par erat, Themistoclis potentiam, impensiusque promovebat rei navalis studium.

Quae inde metuenda essent civitati civiumque moribus, supra indicavimus. Unum restat, ut videamus, quomodo de his rebus in *Persis* judicaverit *Aeschylus*: plurima enim hujus fabulae loca eo spectare et unice ex his curis publicis lucem accipere, comparatio eorum inter se facile ostendet.

Ferit statim sensus, universam narrationem artificiose ita textam esse, ut omnis Persarum clades ab eorum triremibus, summa victoriae Graecae a graviter armato Atheniensium exercitu profecta esse videatur. v. 276. 302. 413. sq. 551. 559. sq. 676. 727. 904. 942. 958. 1006. 1066. quamvis utrumque ex parte tantum verum sit. Hinc perpetuae illae de miseris ac fatalibus navibus querelae, quarum in carmine Aeschyleo ambiguus sensus esse debebat. Nam quae Atheniensibus e consiliis Themistoclis aliquando eventura erant, aequalibus in clade Persarum, tanquam in speculo posteritatis, monstrat poeta; Chorique lamentationes tales fecit, quales Atheniensibus mox fundendas esse praesaga mente suspicatur. Cavit igitur diligenter, ne unquam honorifico quodam epitheto ornaret naves: unicum earum robur numero inesse, imbellibus ipsis ac caducis, v. 40. 110. 335. Ac sicut ubique Graecorum libertatem servituti Persarum opponit, ab altera parte populus victor, ab altera rex fugitivus, duces misera morte perempti, populus nullus, ita in armorum quoque delectu versatur. Persis enim vilissima omnium, levius missilium genus, propria fecit: *) Graecis e contrario ἀσπίδας et ἔγχη, λόγχην et δορὺ, armorum nobilissima, tam constanter tribuit, ut his ipsis internosceret utramque gentem, v. praecipue 83. 146. 237. sq. 454. 726. 814. De gravi igitur armatura ita loquitur, ac si res sit Graecis innata fere atque ingenita, quam haud liceat exuere, nisi deposito simul more patrio, patriaque virtute relicta.

Sed ipsa haec virtus, interior civilis bellicaeque prudentiae concentus, qui sub nomine καλοκάγαθίας uno vocabulo complectebatur, quaecunque

*) De contemptu, in quem ars sagittandi post exultam apud Graecos artem Tacticam adducta est, conf. praeter alios *Lobeck ad Soph. Aj.* 1109. p. 394. et apud Romanos quoque *Adscriptivi* sive *Accensi* sive *Ferentarii*, fundis et lapidibus depugnantes, infima militum pars erant. v. *Joh. Frid. Gronov. ad Tacit. Agric.* 19. et *G. L. Walchii Melet. crit.* p. 5. 6.

prisca Atheniensium fides ab optimis ac gravissimis viris exigebat, ut sine maxima reverentia erga instituta majorum stare non poterat, ita pro fundamento habebat omnem pietatem cultumque Deorum, a majoribus traditum, superstitiosum sane nobisque non uno nomine reprehendendum, ita tamen comparatum, ut semel elevatus necessario secum auferret leges morésque. Themistocles primus impune violaverat Deos, dum Urbem et Tempia hostibus diripienda permetteret, quod exemplum tanto periculosius erat, quanto plus res ipsa ad Persarum excidium contulerat: et turpiora sequuta sunt, quamvis nequitiae ac licentiae fastigium ante Alcibiadem nemo attigerit. Consilium quidem de aerario Delio, contra foedus Athenas deferendo, quum *Persas* doceret *Aeschylus*, nondum dederat Themistocles: nec in ullum hominem Graecum invehitur poeta. Sed omnia, quae hostibus acciderant, mala non tam ad excellentiorem Graecorum fortitudinem, ad perfectiorem apud eos artem bellicam, ad ullam causam externam, quam ad iram Deorum refert, quorum numina gravissimis delictis contra se irritaverant Persae, v. 345. 400. 452. 495. 512. 742. 824. Atheniensibus contra meritis Deorum favor victoriam conciliaverat, qua persuasione nimiam singulorum fiduciam deprimere, populumque universum, ut Deos sibi praesentes etiam servaret, exhortari aggressus est noster: Si quidem verum est, quod conjicimus, ab hac parte paulo jactantius versatum esse *Phrynichum*, quod amico Themistoclis facile poterat accidere, eumque in nimias Atheniensium laudes excurrisse, jam non licet dubitari, quibusnam potissimum in rebus imitatio sive ut rectius dicamus aemulatio et oppositio *Aeschyli* constiterit: haec enim in arctissima imitatione optime cognoscebatur. Haud igitur *Phrynichum* poetam, sed *Phrynichum* de civitate populo male et perverse consulentem superare apud se constituerat. Fecit hoc eadem via, qua a vera justaque ratione aberraverat ille, Tragoediae ope et auxilio: nihil vero ab hac parte effici poterat, nisi victo antea et obscurato poeta, quod in scena jure potissimum habebatur. Nec minus recte monitum est, *Aeschylum* id quoque in *Persis*

spectasse, ut Athenienses ad fortitudinem compelleret, quae etiam *Aristophanis* erat sententia: quamvis hoc separare nolimus a ceteris. Nam ipsa haec virtus pendebat a disciplina antiqua, per totam fabulam vindicata.

Ut igitur paucis comprehendamus, quae nobis visa sint, unum revera ac simplex consilium obversatum est. *Aeschylō* in condenda Tragoedia nostra, *Persasque* Themistocli ejusque conaminibus eodem modo opposuit, quo postea *Eumenidas* Ephialtae, rerum novarum cupidos ad sanio rem mentem revocaturus relicturusque prae virtutis monumentum posteris. Ac si *Phrynicī Phoenissis* fata pepercissent, idem argumentum a duobus poetis, altero a populi, altero a plebis parte stantibus, si quaerimus de conformatione externa similiter, si de ingenio ac consilio auctorum diversissime tractatum haberemus.

Ne vero, de universo fabulae sensu solliciti, singulas ejus difficultates negligere videamur, jam extremam eamque difficillimam *Persarum* partem accuratius examinabimus, eamque primum ex lectionibus optimorum librorum, cum manuscriptorum, tam impressorum integritati suae, in quantum fieri poterat, restitutam apponemus, de rationibus scripturarum a nobis adoptatarum postea disputaturi.

X O P O Σ.

Στροφή α.

- Ω πόποι, ἢ μεγάλης ἀγαθᾶς τε πο- 849.
λισσονόμου βιοτᾶς ἐπεκύρσαμεν,
εὖδ' ὁ γηραιὸς
πανταρκῆς, ἀκάκης, ἄμαχος βασιλεύς,
5. Ἰσόθεος Δαρεῖος ἄρχε χῶρας.

Ἀντιστροφή β'.

- Πρῶτα μὲν εὐδοκίμου στρατιᾶς ἀπε- 855.
φαίνομεθ', ἠδὲ νομίσματα πύργινα
πάντ' ἐπεύθυνον·
νόστοι δ' ἐκ πολέμων ἀπόνους, ἀπαθεῖς
5. ἡμέας εὖ πράσσοντας ἄγον ἐς οἴκους. 860.

Στροφή β'.

- ὄσας δ' εἶλε πόλεις, πόρον οὐ δια-
βᾶς Ἄλυος ποταμοῦ, οὐδ' ἀφ' ἐστίας συθεῖς·
οἶαι Στρυμονίου πελάγους Ἀχελωίδος εἰσὶ πάροικοι, 865.
Θρηκίων ἐπαύλων·

Diversitas lectionis Schütziæ. ed. maj. a. 1811. 849. μεγάλας.
852. ἀκάκας. 856. 7. νόμιμα τὰ πύργινα. 859. 60. ἡμᾶς εὐπράσσοντας ἄγον.
866. Ἀχελωίδες. 866. 67. nulla distinctio nec post πάροικοι, nec post
ἐπαύλων.

Ἀντιστροφή β.

Αἴμνας τ' ἔκτοθεν αἰ κατὰ χέρσον ἐ-
ληλαμέναι πέρι τοῦδ' ἀνακτος αἶον, 870.

Ἐλλας ἀμφὶ πόρον πλατὺν αὐχόμεναι, μυχία τε Προποντίς,
καὶ στόμωμα Πόντου· 875.

Στροφή γ.

νάσοι θ', αἰ κατὰ πρῶν ἄλιον περίκλυστοι
τᾶδε γὰ προσήμεναι,
οἶα Δέσβος, ἐλαιόφυτός τε Σάμος, Χίος, 880.

ἠδὲ Πάρος, Νάξος, Μύκονος, Τήνην τε συνάπτουσ'
5. ἄνδρος ἀγχιγείτων·

Ἀντιστροφή γ.

καὶ τὰς ἀγχιάλους ἐκράτυνε μεδάκτους,
Δῆμνον, Ἰκάρου θ' ἔδος, 885.

Ῥόδον τ', ἠδὲ Κνίδον, Κυπρίας τε πόλεις, Πάφον,
ἠδὲ Σόλους, Σαλαμινά τε, τῆς νῦν ματρόπολις τῶνδ'
5. αἰτία στεναγμῶν· 890.

Ἐπιδόσ.

καὶ τὰς εὐκτεάνους κατὰ κλῆρον
Ἴόνιον πολυάνδρους 895.
Ἑλλήνων ἐκράτυνε

868. Comma post ἔκτοθεν. αἰ κατὰ χ. 870. 71. πέρι πύργον τοῦδ' αἰ.
872. Ἐλλας τ' αἰ. 875. στόμα. 876. νάσοι θ' αἰ. 879. οἶα. 881. Χίος.
886. μεδακτίους. 888. καὶ Ῥόδον ἰδὲ Κνίδον. 891. τὰς. 893. στεναγμα-
των. 896. Ἑλλάνων.

σφετέραις φρεσίν, ἀκάματον δὲ παρῆν
 5. σθένος ἀνδρῶν τευχηστήρων,
 παμμίκτων τ' ἐπικούρων·
 νῦν δ' οὐκ ἀμφιβόλως θεότρεπτα τὰδ' αὐ
 φέρομεν πολέμοισι δαμασθέντες 900.
 μεγάλως, πλαγαῖσι ποντίαισιν.

ΞΕΡΞΗΣ. ΧΟΡΟΣ.

Ξέρξης.

Ἰώ,

δύσστηνος ἐγώ, στυγερᾶς μοίρας 905.
 τῆσδε κυρήσας ἀτεκμαρτοτάτης,
 ὡς ὠμοφρόνως δαίμων ἐνέβη
 5. Περσῶν γενεᾶ. Τί πάθω τλήμων;
 λέλυται γὰρ ἐμῶν γυίων ῥώμη.
 Τήνδ' ἠλικίαν ἐσιδόντ' ἀστῶν 910.
 εἶδ' ὄφελε, Ζεὺς, καὶ μετ' ἀνδρῶν
 τῶν οἰχομένων

10. θανάτου κατὰ μοῖρα καλύψαι.

Χορός.

Ἵοτοτοί, βασιλεῦ, στρατιᾶς ἀγαθῆς
 καὶ Περσονόμου τιμῆς μεγάλης, 915.
 κόσμου τ' ἀνδρῶν,
 οὗς νῦν δαίμων ἀπέκειρεν.

900. ἀμφιλόγως. 903. δαμασθέντες. 904. πλαγαῖς τε ποντ. 909. ἐμοὶ
 γυίων. 909. 10. Comma post ῥώμη, punctum post ἀστῶν. 911. ὄφελε,
 Ζεῦ, καὶ μετ'. 917. ἀπέκειρε.

15. Γὰ δ' αἰάζει τὰν ἐγγαίαν
ἦβαν, Ξέρξῃ κταμένην, "Αἰδου
δάκτορι Περσᾶν. Ἄγδαβάται γάρ,
πολλοὶ φῶτες, χώρας ἄνδρος,
τοξοδάμαντες, πάνυ γὰρ φύστις.
20. μυριάς ἀνδρῶν ἐξέφθινται.

Ξέρξης.

αἶ, αἶ,
κεδνᾶς ἀλκᾶς.

Χορός.

"Ασία δὲ χθῶν, βασιλεῦ γαίης,
αἰνῶς, αἰνῶς ἐπὶ γόνυ κέκλιται.

ΞΕΡΞΗΣ. ΧΟΡΟΣ.

Στροφὴ α΄.

Ξέρξης.

"Οδ' ἐγών, οἷ οἷ, αἰακτός,
μέλεος, γέννα γὰρ τε πατρώα
κακὸν ἄρ' ἐγενόμην.

Χορός.

Πρόσφθογγόν σοι νόστου τὰν

5. κακοφάτιδα βοᾶν, καχομέλετον ἰᾶν

930.

920. δάκτορι, Περσᾶν. Ἄγδατάνων γὰρ π. 922. 23. φύστις μυριάς ἀνδρῶν, ἔ.
924. αἶ αἶ αἶ αἶ, κ. 925. βασιλεῦ, γαίης αἰνῶς. 928. γὰρ τε πατρία.
929. ἐγενόμαν.

Μαριανδυνού Σρηνητήρος
πέμψω, πέμψω, πολύδακρυν Ιαχάν.

935.

Ἀντιστροφή β.

Ξέρξης.

Ἴετ' αἰανὴν, πανόδυρτον,
εὐςθροον αὐδάν· δαίμων γὰρ ὄδ' αὐ
μετάτροπος ἐπ' ἐμοί.

Χορός.

- Ἦσω τοι καὶ πανόδυρτον,
5. λαοπαθῆ σεβίζων, ἀλίτυκα βάρη
πόλεως, γέννας πενθητήρος
κλάγξω, κλάγξω δ' αὐ γόον εὐρύδακρυν.

940.

Στροφή β.

Χορός.

- Ἴώνων γὰρ ἀπηύρα,
Ἴώνων ναύφρακτος
Ἄρης ἑτεραλκῆς,
5. νυχίαν πλάκα κερσάμενος
δυσδαίμονά τ' ἀκτάν.

945.

Ξέρξης.

Οἱ οἱ οἱ βόα, καὶ πάντ' ἐκπεύθου.

950.

936. αἰανὴν καὶ πανόδυρτον. 939. μετάτροπος. 940. 41. nullae distinctio-
nes post πανόδυρτον et πόλεως. 941. 42. λαοπαθῆ τε σ. ἀλίτυκά τε β. 944.
κλάγξω semel positum, et ἀρίδακρυν. 945. 46. Ἴώνων γὰρ ἀπηύρα Ἴώνων.

Χορός.

Ποῦ δὲ φίλων ἄλλος ὄχλος;
ποῦ δὲ σοι παραστάται,
οἶος ἦν Φαρανδάκης,
10. Σούδας, Πελάγων καὶ Δατάμας 955.
ἠδὲ Ψάμμις, Σουσισκάνης τ',
Ἄγδαβάτας λιπών;

Ἀντιστροφή β.

Ξέρξης.

Ἵλοους ἀπέλιπον,
Τυρίας ἐκ ναδῶν
ἔβροντας, ἐπ' ἀκταῖς
Σαλαμινιάσι, στυφελοῦ 960.
5. θείνοντας ἐπ' ἀκτᾶς.

Χορός.

Οἱ οἱ οἱ· ποῦ δὲ σοι Φαρνοῦχος,
Καριόμαρδος τ' ἀγαθός;
ποῦ δὲ Σευάλκης ἀναξ,
ἢ Λίλαιος εὐπάτωρ, 965.
10. Μέμφις, Θάρυβις καὶ Μασίστρης;
Ἄρτεμβάρης τ' ἠδ' Ἰσταίχμας;
τά σ' ἐπανέρομαι.

951. ποῦ δὲ σοι φίλων ὄχλος. 954. Σούδας. 955. 56. καὶ Δοτάμας, ἠδ' Ἄγδαβάτας, Ψάμμις. 960. Σαλαμινίσι, στυφελοῦς θ. ἐπ' ἀκτᾶς. 963. Ἀριόμαρδος τ' ἀ. 966. Μασίστρας. 968. τάδε σ' ἐπανηρόμαν.

Στροφὴ γ΄.

Ξέρξης.

Ἰὼ μοι μοι τὰς Ὠγγύϊας
κατιδόντες στυγνὰς Ἀθάνας·
πάντες ἐνὶ πιτύλῳ,
ἔ ἔ ἔ ἔ,

5. τλάμονες ἀσπαίρουσι χέρσῳ.

Χορός.

Ἢ καὶ τὸν Περσῶν αὐτοῦ,
τὸν σὸν πιστὸν πάντ' ὄφθαλμόν,
μυρία, μυρία πεμπαστῶν,
Βατανώχου παῖδ' Ἀλπιστον,
10. τοῦ Σηδάμα, τοῦ Μεγαβάτα,
Πάρθον τε, μέγαν τ' Οἰβάρην
ἔλιπες, ἔλιπες; ᾧ ᾧ δαίτων.
980. Πέρσαις ἀγαυοῖς κακὰ, πρόκακα λέγεις.

Ἀντιστροφή γ΄.

Ξέρξης.

Ἰυγά μοι δῆτ' ἀγαθῶν ἐτάρων
ὑπομιμνήσκεις, στυγνὰ ἄλαστα,
στυγνὰ πρόκακα λέγων·
βοᾶ βοᾶ

5. τλάμον μελέων ἐνδόθ' ἦτορ.

969. ἰὼ, ἰὼ μοι μοι. 970. τὰς ὠγγύϊους. 973. ἔ ἔ ἔ. 976. σὸν πιστὸν ὄντ' ὄφθ., omisso τὸν. 979. Μυγαβάτα. 981. ἔλιπες, ἔλιπες; Choro, ᾧ ᾧ δαίτων! Xerxi adscribitur. 982. κακὰ πρόκακα. 983. ἰυγγα μοι. 984. ὑπομ. ἄλαστα στ. πρ. 987. μελέων ἐνδοθεν ἦ. omisso τλάμον.

Χορός.

Καὶ μὴν ἄλλον γε ποδῶμεν,
Μάρδων ἀνδρῶν μυριόναρχον,

Ξάνθην, Ἄρειόν τ' Ἀγχάρην,

990.

Δίαιξιν τ' ἠδ' Ἀρσάκην,

10. ἰππιάνακτας, Κυγδαγάταν καὶ

Λυθίμναγ αἰχμῆς ἀκόρεστον.

Ἔταφον, ἔταφον, οὐκ ἀμφὶ σκηναῖς
τροχηλάτοισιν, ὅπισθε δ' ἐπόμενοι.

995.

Στροφή δ.

Ξέρξης.

Βεβᾶσι γάρ, οἵπερ ἀγρόται στρατοῦ.

Χορός.

Βεβᾶσιν, οἱ, γῶνυμοι

ἰῆ ἰῆ, ἰῶ ἰῶ,

ἰῶ ἰῶ, δαίμονες

5. ἔδειτ' ἄελπτον κακόν,

1000.

διαπρέπον, οἶον δέδορκεν Ἄτα.

Ἀντιστροφή δ.

Ξέρξης.

Πεπλήγμεθ', οἶαι δι' αἰῶνος τύχαι.

988. ἄλλο γε. 989. μυριοντάρχαν. 993. Κυγδαγάταν καὶ Λυθίμναγ. 994. Τόλ-
μον τ' αἰχμᾶς. 995 — 998. ἔταφον — ἐπόμενοι, Xerxi [ad]scribuntur.
995. ἔταφον, ἔταφον. 996. ὅπισθε. 997. β. γάρ οἵπερ ἀγρόται. 998. οἱ οἱ.
999. ἰῆ his, ἰῶ quater. 1000. δυσδαίμονες ἔδειτ' ἄελπτον. 1002. ἄτα.

Χορός.

Πεπλήγμεθ', εὐδηλα γάρ
 νέαι, νέαι δῦαι, δῦαι
 Ἴαόνων ναυβατῶν

1005.

5. κύρσαντες οὐκ εὐτυχῶς.
 Δυσπόλεμον δὴ γένος το Περσῶν.

Στροφὴ ε΄.

Ξέρξης.

Πῶς δ' οὐ; στρατὸν μὲν τοσοῦτον τάλας πέπληγμαί 1010.

Χορός.

Τί δ' οὐκ; ὄλωλεν μεγάλα τὰ Περσῶν.

Ξέρξης.

Ὅρας τὸ λοιπὸν τόδε τὰς ἐμᾶς στολᾶς;

Χορός.

Ὅρῶ, ὄρῶ.

Ξέρξης.

Τανδί τ' οἴστοδέγμονα;

Χορός.

5. Τί τόδε λέγεις σεσωσμένον; 1015.

Ξέρξης.

Θησαυρὸν βελέεσθιν.

1003. οἶαι δαίμονος τύχαι. 1008. δὴ τό γένος Περσῶν. 1011. τί δ' οὐν;
 ὄλωλεν μεγάλα. 1014. oratio post οἴστοδέγμονα abrupta. 1015. 16. Chor.
 τί τόδε λέγεις; Χερκ. σεσωσμένον θησαυρὸν βέλεσι.

Χορός.

Βαία γ', ὡς ἀπὸ πολλῶν.

Ξέρξης.

Ἐσπανίσεσθ' ἀρωγῶν.

Χορός.

Ἴάνων λαὸς οὐ φυγαίχμας.

Ἀντιστροφή ἐ.

Ξέρξης.

Ἄγανόρειος· κατείδον δὲ πῆμ' ἄελπτον.

1020.

Χορός.

Τραπέντα ναύφρακτον ἔρεις ὄμιλον.

Ξέρξης.

Πέπλον δ' ἐπέρρηξ' ἐπὶ συμφορᾷ κακοῦ.

Χορός.

Παπαῖ, παπαῖ.

1025.

Ξέρξης.

Καὶ πλείον ἢ παπαῖ μὲν οὖν.

Χορός.

5. Δίδυμα γάρ ἐστι καὶ τριπλᾶ.

Ξέρξης.

Δυπρά, χαρίσματα δ' ἐχθροῖς.

Χορός.

Καὶ σθένος δ' ἐκολούσθη.

Ξέρξης.

γυμνός εἰμι προπομπῶν.

1030.

Χορός.

Φίλων ἄταισι ποντίασιν.

1019. Ἴαόνων. 1020. ἄγανόριος. 1024. ἀπέρρηξ' ἐ. 1025. παπαῖ quater.
1028. χάρματα. 1029. σθένος γ' ἐ, 1031. φίλων τ' ἄ. ποντίασι.

Στροφὴ ε΄.

Ξέρξης.

Διάινε, διάινε πῆμα, πρὸς δόμους δ' ἴθι.

Χορός.

Διαίνομαι, γοιδνός ᾶν.

Ξέρξης.

Βόα νῦν ἀντίδουπά μοι.

Χορός.

Δόβιν κακὰν κακῶν κακοῖς.

1035.

Ξέρξης.

5. Ἴϋζε μέλος ὁμοῦ τιθεῖς.

Χορός.

Ὀτοτοτοτοί.

Ξέρξης.

Βαρεῖά γ' ἄδ' ἄ συμφορά.

Χορός.

Οἱ μοι, μάλα καὶ τόδ' ἀλγω.

Ἀντιστροφὴ ε΄.

Ξέρξης.

Ἐρεσδ', ἔρεσσε, καὶ στέναζ' ἐμὴν χάριν.

Χορός.

Αἰ αἰ αἰ αἰ· δὺα, δὺα.

1040.

Ξέρξης.

Βόα νῦν ἀντίδουπά μοι.

Χορός.

Μέλειν πάρεσσι, δέσποτα.

1033. 1040. transposita sunt. 1034. νυν. 1037. ὀττοτοτοί — ἄδε συμφορά. 1041. νυν.

Ξέρξης.

5. Ἐπορθιάζε τῦν γόοις.

Χορός.

Ὀτοτοτοτοί.

Ξέρξης.

Μέλαινα δ' αὖ μεμιξεται —

Χορός.

Οἱ μοι, στονόεσσα πλαγά.

1045.

Στροφὴ ζ.

Ξέρξης.

Καὶ στέρν' ἄρασσε, κάπιβρόα τὸ Μύσιον.

Χορός.

Ἄνια, ἄνια, ἄνια.

Ξέρξης.

Καὶ μοι γενείου πέρθε λευκήρη τρίχα.

Χορός.

Ἄπριγδ', ἄπριγδα, μάλα γοεδνά.

Ξέρξης.

5. Ἄυτει δ' ὄξυ.

1050.

Χορός.

Καὶ τὰδ' ἔρξω.

Ἀντιστροφὴ ζ.

Ξέρξης.

Πέπλον δ' ἔρεικε κολπίαν ἀκμῆ χερῶν.

Χορός.

Ἄνια, ἄνια, ἄνια.

1044. 45. Ὀτοτοτοτοί — πλαγά Choro datum, οἱ μοι omissum. 1047. ἄνια bis. 1051. ἔρξω. 1052. ἀκμᾶ. 1053. ἄνια bis.

Ξέρξης.

Καὶ φάλλ' ἔθειραν, καὶ κατοικτίσαι στρατόν.

Χορός.

Ἄπριγδ', ἄπριγδα, μάλα γοεδνά-

1055.

Ξέρξης.

5. Διαίνου δ' ὄσσε.

Χορός.

Τέγγομαί τοι.

Ἐπφδός.

Ξέρξης.

Βόα νῦν ἀντίδουπά μοι.

Χορός.

Οἱ οἱ οἱ οἱ.

Ξέρξης.

Αἰακὸς ἐς δόμους κίε.

1060.

Χορός.

Ἰώ, ἰώ, Περσὶς αἴα δὺσβατος.

Ξέρξης.

5. Ἰὼ δὴ κατ' ἄστν.

Χορός.

Ἰὼ δῆτα· ναι, ναι.

Ξέρξης.

γοῦσθ', ἀβροβάται.

Χορός.

Ἰὼ, ἰὼ, Περσὶς αἶα δὺςβατος.

1065.

Ξέρξης.

Ἦ ἦ ἦ ἦ, τρισκάλμοισιν,

10. ἦ ἦ ἦ ἦ, βάρισιν ὀλόμενοι.

Χορός.

Πέμψω τοί σε δυσθρόοισιν γόοις.

1065. δυσβάυκτος. 1068. πέμψω σε δυσθρόοις γόοις.

Primum Chori carmen, quo res a Dario feliciter gestae celebrantur, ita ut ex hac comparatione magis quoque eluceat magnitudo cladum a Xerxe acceptarum, ex tribus strophis totidemque antistrophis unaque epodo constare, primus vidit *Hermannus de metr.* p. 427. idem postea totum hunc locum retractavit in *Elem. doctr. metr.* p. 330. 364. a quibus rarissime discedendum erat: quod ubi factum est, suo loco indicabimus. Rhythmi vero hi esse videntur:

Str. et antistr. α. — ' v v — ' v v — ' v v — ' v v
 — ' v v — ' v v — ' v v — ' v v •
 — ' v — ' v
 — — — ' v v — ' v v — ' v v —
 — ' v v — — — ' v v v — — —

Str. et antistr. β. v — — ' v v — ' v v — ' v v
 — ' v v — ' v v — ' v — v — ' v v
 — — — ' v v — ' v v — ' v v — ' v v — ' v v —
 — ' v — v — — —

Str. et antistr. γ. — — — ' v v — ' v v — ' v v — — —
 — ' v — v — ' v —
 v v — ' v v — ' v v — ' v v — ' v v
 — ' v v — ' v v — ' v v — — — ' v v — — —
 — ' v — v — — —

Epodus. — — — ' v v — ' v v — ' v
 — ' v v — ' v v — ' — —
 — — — ' v v — — —
 v v — ' v v — — — v v — ' v v — — —
 v v — — — — — — —
 — — — ' v v — — —
 — — — ' v v — ' v v — ' v v — — —
 v v — ' v v — — — v v — — — — —
 v v — — — — — v — ' v — v

Str. 1. v. 1. *μεγάλης* restitui ex Aldo, quem ubique sequutus sum in talibus, quae non nisi librorum auctoritate dirimi poterant, in dialectis praecipue et in nominibus propriis Persicis, quod semel monuisse sufficiat. Lectionibus vero Aldinis ideo plurimum tribui, quia ubique fere optimae et ab Aldo nusquam interpolatae e praestantissimo codice haustae sunt: praeterea Aldinam ipse contuli: qua opportunitate edoctus sum, negligentiam editorum in Aeschyli quoque codicibus excutiendis maximam fuisse, ita ut lectionibus ab eis enotatis parcissimam fidem habere cogerer. Novos vero fontes adire mihi haud contigit, praeter codicem Lipsiensem, cujus potiores discrepantias humanitati atque amicitiae *Hermanni* debeo. Lectiones tamen Aldinas omnes apposui, in quo nemini, puto, opus operatum fecisse videbor. — v. 2. *πολισονόμου*. Ald. *ἐπικύρειν* cum genitivo usurparunt etiam *Pindar. Olymp. 6, 10.* ubi vulgo male jungitur *ἐπικύρσας ἐν ἀοιδαῖς*, et *Apoll. Rhod. 3, 342.* — v. 3. *εὐτ' ὁ γηραιός* Ald. — v. 4. *ἀκακῆς* revocavi cum Ald. Rob. Turn. Vict. Versus aequae ac septimus Epodi tetrameter dactylicus hypercatalectus sive pentameter catalecticus in syllabam, Alcmanius Servii, esse potest, cujus certa exempla praebent *Aeschyl. Eum. 523. 533. Herm. et Soph. Aj. 224. 248.* cf. *Gaisford ad Hephaest. p. 274.* Ubi vero in dactylicis antistrophicis prior versus pes constanter dissyllabus est, pro basi eum accipere malui. v. Str. 2. v. 1. 3. Str. 3. v. 1. 3.

Antistr. 1. v. 1. *πρῶτα μὲν* noli cum *Stanlejo, Schützio et Reisigio Conject. Aristoph. p. 213.* ad subsequencia *ἦδὲ et δέ* referre: respondent sibi *πρῶτα μὲν et νῦν δέ.* v. 900. Epod. 7. *olim*, sub Dario, *nunc*, sub Xerxe. — v. 2. *ἀποφαινόμεσθ' ἦ δὲ νόμιμα* Ald. *ἀπεφαινόμεσθ' ἦδὲ* est e cod. Guelf. et edd. Vict. Cant. *νομίσματα πύργινα*, quod sensus aequae ac rhythmici poscunt, ex conj. *Hermanni* apud *Poppon. obs. crit. in Thucyd. p. 151.* — v. 5. *ἡμέας*, quod in omnibus codd., etiam Lipsiensi desideratur, versu jubente restitui e Paris. B. ubi *ἡμᾶς* legitur. Praeterea ex Ald. *ἄγον* revocavi, cujus loco pessimus Dorismus *ἄγον* textum occupaverat metrumque corruperat. Forma recepta est Homericam *Iliad. 2, 834. 7, 312. Odys. 4, 434.* — *οἴκους*. Ald.

Str. 2. v. 1. 2. Haec ita disposuerunt *Burnejus Tent. Aeschyl. p. 40. Gaisf. ad Hephaest. p. 275.* et *Herm. Elem. metr. p. 364.*

*ὄσας δ' εἶλε πόλεις, πόρον οὐ διαβὰς Ἄλυσος ποταμοῖο,
οὐδ' ἀφ' ἐστίας συδεῖς, —*

ποταμοῖο est emendatio *Hermanni*, libri omnes *ποταμοῦ*, quod retinui: coalescit enim syllaba postrema cum vocabulo sequente: videndus est de insolentiore hac synizesi *Reisig. Conj. Aristoph. p. 309.* et idem *de construct. antistr.*

Carm. Aristoph. p. 33. adde quae ad v. 910. disputavimus. ὄσας non erat mutandum in ὄσας, quamvis fallatur *Blomfieldus*, formam hanc Ionicam a Tragicorum usu alienam iudicans: refutatur *Soph. Ajace.* 185. *Aesch. Agam.* 140. *Eur. Suppl.* 59. nec magis respuenda est apud Tragicos geminatio sibilae in μέσσοις. v. *Erf. ad Soph. Ant.* 1208. *Meinekii quaest. Menandr.* p. 31. Nobis igitur versuum prior est Aeolicus, quales Alcaei et Sapphus apud *Herm. elem. metr.* p. 362. secundus dactylicus logaoedicus. ὄσας δ' δ' εἴλε. Ald. — v. 3. Ἀχελωίδος ex Ald. dudum reponendum erat: vulgo Ἀχελωίδες. Dicunt Acheloides urbes esse maritimas. Sed quis unquam mare Acheloum vocavit? quis unquam Acheloum ad urbes transtulit? Transit sane nomen proprium in significatum appellativum, sed de fluminibus tantum adhibebatur et de eis, quae ad flumina pertinent, v. *Jo. Henr. Voss. ad Virg. Georg.* 1, 9. p. 51. Libenter igitur arripui quod praebet Aldus: mare Strymonium est sinus, quem Strymonis ostia, in immensum dilatata efficiunt; bene vero dicitur Acheloius, quum definiri nequeat, ubinam desinat fluvius incipiatque mare: scriptor pedestris Στρυμόνιον πέλαγος ποταμῶδες dedisset. Sequens versus epexegeteos loco additus est. — ἄλυσος π., οὐδ' ἀφειστίας et Ὀρηκίων Ald. ἀφ' ἑσθδεις et ἐπ' αὐλέων cod. Lips.

Antistr. 2, v. 1. 2. Locus, versu quoque arguente, corruptus nimiaque rhythmici longitudine laborans: ἐκτοσθεν, quod habent Ald. et alii, dudum correxerunt. Reliqua sic exstant in libris: αἱ κατὰ χέρσον ἐληλαμένοι περὶ πύργον: Ald. περὶ πύργον. Haec varie explicuerunt, omnes, ut par erat, in extremo vocabulo haerentes, quod ipsum sensu caret, totumque locum turbat, nec a Scholiasta agnoscitur. Quod si comparaveris stropham, a metro quoque tibi admodum molestum videbitur. Ejeci igitur, quod quo modo tueri possit non perspicio, accentumque in πέρι retraxi. Urbes κατὰ χέρσον opponuntur παροίκους Στρυμονίου πέλαγους: ἐληλαμένας vero dixit civitates, continua quadam serie in regionibus a mari remotioribus sitas. Loquutio, ut alia in hoc carmine, ad imitationem Homericam comparata est: sic τεῖχος ἐλαύνειν. *Odyss.* 6, 9. τάφρον ἐλαύνειν. *Iliad.* 9, 349. ὄγμον ἐλαύνειν. *Iliad.* 11, 68. ἔρκος ἐλαύνειν. *Odyss.* 7, 113. αὐλακας ἐλαύνειν. *Pind. Pyth.* 4, 406. quibus omnibus notio inest ordinis nusquam interrupti perpetuoque decurrentis: nostro loco de urbibus agitur, tam exiguo intervallo dispositis, ut uno veluti munimento praetegerere terram viderentur. Nec insulis tantum, sed et orae maritimae opponi ἠπειρον et χέρσον, testis est *Hom. Odyss.* 9, 49. — v. 3. Ἑλλάς τ' ἀμφὶ π. Schütz. e Guelf. Omisi copulam, quam nec Ald. agnoscit. Foedum typographi lapsum, Ἑλλάς, vel tertia editio Schütziana

servavit. *Conzius* expressit. Interpunctio nostra est Aldina. Ἐλλας πόρος
 πλεῦς fluxit ex *Iliad.* 7, 86. illustravit verba *Censor Iliadis Heynianae.* *Eph.*
Litt. Jen. 1803. 131. p. 306. — ἔχομεναι Ald. στόμα. cod. Lips. στόωμα
 pro vulgari στόμα recepi ex emendatione *Hermannii.*

Str. 3. v. 1. νᾶσοι δ' αἶ Ald. a *Brunckio* et *Schützio* jure posthabitu ar-
 ticulo, quem nos quoque repraesentavimus: pertinent enim haec omnia ad
 praecedentia, τοῦδ' ἀνακτος αἶον. — οἶα Ald. Vict. Cant. οἶα *Schützius* cum
 recentt., quod ad syllabas responderet antistrophae, si primam brevem esse
 statuimus, exemplo Homericō, *Odys.* 7, 312. quod e *Tragicis* quoque osten-
 derunt *Monk. ad Eur. Hippol.* 170. et *Seidl. de vers. Doctm.* p. 100. sed ut in
 basi nihil erat novandum. *Xios* revocavi ex Ald., *Porsonae* praesente. *Schü-*
tzianae omnes *Xios*, metro simul et usu linguae violato. *Xios ὁ ἀνὴρ ἐκτε-*
νει τὴν προπαραλήγουσαν, Xios δὲ ἡ νῆσος συστέλλει. *Draco Straton.* p. 101,
 13. cf. *Friedemann de med. syll. Pentam.* p. 288. *Jacobs ad Anthol. Palat.*
 p. 93. 696. quamvis a senioribus poetis hoc discrimen minus servatum videa-
 tur. Ceterum paulo negligentio rem singulorum pedum responsionem hic
 ut alibi excusat licentia nominum priorum v. *Herm. elem. metr.* p. 329. —
 v. 4. Νᾶξος ἠδὲ Μήκων. cod. Lips. Μύκωνι Ald. Verbi συνάπτειν vis intransi-
 tiva apud *Tragicos* non inusitata: v. *Erf. ad Soph. Oed. Tyr.* 664. *Herm. ad*
Ajac. 1296. *Monk. ad Eur. Hippol.* 187.

Antistr. 3. v. 1. νῆσοι ἀγχίαλοι negotia facessiverunt viris eruditis, in
 his *Ilgenio ad Hymn. Hom. in Apoll. Del.* 32. p. 201. et in promptu ubique
 est emendatio, ἀμφίαλοι. Sed et illud egregie defendit *Lobeck. ad Soph.*
Ajac. 134. p. 237. insulas intelligens, a continente non multum remotas,
 altero autem latere in apertum mare prospicientes. μεσάκτους *Schol. codd.*
Paris. edd. Rob. Turn. ἐκράτηνε μεσάκτους Ald. μεσαντίους Schütz. e prava
Heathii et *Brunckii* conjectura. Nihil ineptius, quam ἀνεκφώνητος obtru-
 dere vocabulo, etiam sine hac accessione sanissimo. Peccarunt eodem no-
 mine *Pers.* 35. et saepissime in *Sophocleis.* Ita in *Oed. Col.* 371. e cod. *Ve-*
neto, καὶ ἑαλειπηροῦ scribendum: cf *Brunck.* ad 841. 884. — v. 2. Δήμνον.
 Ald. Ἰκάρου δ' ἔλος. *Schol. male.* — v. 3. Ῥόδον τ' ἠδὲ Κρίδον, emendatio
 est *Hermannii:* καὶ Ῥόδον ὀδὲ κριδο Ald. καὶ Ῥόδον ἠδὲ Κρίδον. cod. Lips.
 idem in marg.: γρ. κιδνον. De insula Cythno cogitasse videtur: sed poetae
 paeninsulas saepissime νήσους dixerunt: *Musgr. ad Eur. Phoen.* 215. —
 v. 5. στεναγμῶν correxit *Herm.* vulg. στεναγμαίων. Copulam quidem ἰδὲ
 qui omnino *Tragicis* eximere conati sunt, tanquam alienam a poeta Attico,

haud dubie errarunt: nulli enim dialecto propria fuit: *Etym. Magr.* p. 465, 6. πρὸς δὲ τὸ μέτρον γίνεται ἰδέ καὶ ἰδέ. Quicumque igitur particula ἰδέ usi sunt, quam post *Pors. ad Eur. Hec.* 327. *Orest.* 1703. nemo jam Tragicis abjudicabit, eis alteram quoque formam ἰδέ usurpare concessum erat. Litem ubique componere debet metrum, cui hic quoque obsequutus sum. — v. 4. βαλαμίνα Ald. idem τῆς νῦν.

Epod. v. 2. Ἰώνιον. cod. Lips. v. 3. Ἑλλήνων. Ald. v. 4. ἀπαίματος. Ald. v. 5. τευχηστόρων. Ald. v. 6. παμμικτών. Ald. Vict. Turn. Cant. v. 7. ἀμφιβόλως. Ald. Rob. nec aliter legit Scholiastēs. θεόπρεπτα. τὰδ ἦν ἄν φ. Ald. v. 8. δαμασθέντες, quo unice consulitur versui, praeter Ald. agnoscunt cod. Guelf. et Schol. δαμασθέντες μεγάλας πλ. cod. Lips. Caesura in liberiore systemate neglecta neminem debebat offendere. cf. Epod. v. 4. et *Herm. elem. metr.* p. 574. v. 9. πλαγαῖσι κοντιαῖσι. Ald. Copulam, a *Brunckio* et *Schützio* e Paris. B. insertam, respuit sensus, nec flagitas versus. Recte enim jungitur monometro anapaestico dipodia Trochaica: cf. *Syst. seq. str.* 3. v. 2. (970. 984.)

Ceterum v. 3. post ἐκράτυνε *Burnejus* addi voluit ἀναριτοτρόφους, assumptum ex *Athenaeo*, 3. p. 86. C. ubi haec: Αἰσχύλος δ' ἐν Πέρσαις τὰς Ἀναριτῶν νήσους ἀναριτοτρόφους εἰρηκεν: assensus est *Ed. Malbyus ad Morelli Lex. prosod. Graec.* p. 84. Sed verissime ad haec respondet *Burnejus* censor Britannus (*Edinb. Review.* Maj. 1811. p. 169.) nec de insulis Ionicis hic esse sermonem, et admodum improbabile videri, Aeschylum tam ludicra periphrasi usum esse in re gravissima: jubet igitur *Epicharmi* nomen *Aeschylo* substitui: utrumque saepissime confundi multis exemplis probaverat *Gaisf. ad Hephaest.* p. 277. ac constat praeterea ex *Etym. Magno.* p. 155, 39. *Epicharmi* quoque *Persas* exstitisse. Hanc Britanni sententiam postea ad alium locum transtulit *Meinekus*, *curae crit. in Athen.* p. 20. Afferunt enim Schol. med. ad *Hermog.* apud *Bastium ad Greg. Cor.* p. 241. tanquam ex *Aeschyli Persis* vocabulum ὑπόξυλος, quod *Meinekus* similiter *Epicharmo* reddidit. Ipse aliquando in libello *de Lex. Graecis.* p. 31. de *Phrynichi Persis* cogitaveram. Sed *Hermannus* in dissertatione *de versibus spuris ap. Aeschyl.* p. XI. haec conamina admodum lubrica sane et incerta improbens, utramque vocem e *Persis Aeschyli* excidisse contendit, nec ex altera quadam editione, sed ex ea ipsa, quam nunc habemus, quod ubi factum videretur, aliis quaerendum reliquit: ἠριτοτρόφους vero e cod. Athen. scribendum esse affirmat. Quaesivi quidem, sed nihil inveni: ne id quidem, ubinam terrarum νήσοι.

illae *Ἀναριῶν* sitae fuerint, ita ut mihi de depravatione quadam nominis fere persuasum sit. Vix tamen certi quicquam poterit effici, quum praeter *Phrynichum*, *Epicharmum*, *Aeschylum* alii quoque poetae *Persas* scripserint. Notissimus omnium est *Timotheus Milesius*, Euripidis aequalis, veteris musices corruptor, quem nonnulli temere Tragicum fecerunt, in his viri gravissimi, *Casaub. ad Athen.* 8. p. 352. A. *Harles. ad Fabr. Bibl. Gr.* T. 2. p. 326. Inter ejus carmina recenset *Suidas*. v. *Πέρσας ἢ Ναύπλιον*. Et de *Nauplio* quidem narrat *Athen.* 8. p. 338. A. fuisse in hoc carmine tempestatem, a *Dorione* (quem *Dotionem* vocat *Eustath. ad Odys.* p. 1538, 4. Rom. ubi *Athenaeum* exscripsit: cf. *eund. ad Iliad.* 20. p. 1290, 40.) risui facete propinatam, quod idem conatibus musicis aequae ineptis nostra memoria accidisse novimus. Sed parum est credibile, *Nauplium* et *Persas* ejusdem fabulae inscriptiones fuisse: nihil commune erat his argumentis, quae praeterea unus *Suidas* copulavit. De *Timothei Persis* testimonium habemus *Pausan. Arcad.* 8, 50, 3. *Πυλάδου δὲ Μεγαλοπολίτου μὲν ἀνδρὸς γένος, κισσαρφοῦ δὲ τῶν ἐφ' αὐτοῦ δοκιμωτάτων καὶ ἀνηρημένου Πυθικὴν νίκην, τότε δὲ ἄδοτος Τιμοθέου Νόμον τοῦ Μιλησίου, Πέρσας, καὶ καταρξαμένου τῆς ᾠδῆς*

κλεινὸν ἐλευθερίας τεύχων μέγαν Ἑλλάδι κόσμον,

ἀπειδὲν εἰς τὸν Φιλοποίμενα τὸ Ἑλληνικόν, quod idem narrat *Plutarch. Philopoem.* 11. p. 362. D. in versu *Timothei* minus recte *τεύχῳ* exhibens. Alium *Persarum* versum praebet idem *Plut. de audiend. poet.* p. 32. D.

σέβεισ' αἰδῶ συνεργὸν ἀρετᾶς δορυμάχου.

Nec tertium *Timothei* fragmentum huc referre dubitamus:

Ἄρης τύραννος χρυσοῦν δ' Ἑλλάς οὐ δέδοικε.

Exstat apud *Plut. Agesil.* 14. p. 603. D. et *Demetr.* p. 909. D. posteriore loco, *Ἄρης μὲν γὰρ τύραννος*, scriptum est: sed de metro nihil licet definire. Carmen ipsum tale fuisse videtur, quale *Aeschyli* de pugna Marathonica vel *Simonidis* de Spartanis ad Thermopylas occisis, cujus praeclarum fragm. habemus in *Anal. Brunckii.* T. 1. p. 123.

Saepius quoque *Pherecratis* affertur Comoedia, *Persae* inscripta, cujus luculenta aliquot fragmenta habet *Athen.* 5, p. 229. E. 6. p. 269. C. 15. p. 685. A. quamvis alibi de auctore subdubilet, 3. p. 28. D. 11. p. 502. Quantum licet suspicari ex reliquiis, sub *Persarum* nomine helluones liguritoresque sui aevi perstrinxit Comicus. Idem consilium *Metagenes* in *Θουριο-*

πέρσαι sibi proposuisse videtur; fragmentum certe apud *Athen.* 5. p. 229. B. Apiciae sapientiae plenissimum est. Nec ullo modo defendi potest commentum *Schweighaeuseri*, fabulam ab eversoribus Thurii dictam esse: Θούριο-πέρσαι haud 'dubie sunt Thurii, Persarum more mollitiei et luxuriae dediti. De *Perside Naucratis* apud *Athen.* 9. p. 399. F. nihil constat. Sed *Plauti* quoque *Persam* e fonte Graeco fluxisse recte monuit *Jos. Scalig. ad Euseb.* p. 130. ad quod probandum unus sufficeret locus, 3, 1, 67. In tanta hac multitudine carminum a Persis nuncupatorum, quorum celeberrimum *Tragoedia* fuit *Aeschyli*, auctorum nomina facillime poterant confundi, minusque certa ad *Tragicum nostrum* referri: nec video, quid nobis jam supersit, nisi ingenue fateri ignorantiam nostram, non tam nobis, quam fati impu-
tandam.

Systema quod sequitur *Anapaesticum* v. 905 — 929. minime *antistrophicum*, statu satis integro pervenit ad nos, nec tam emendandum, quam ab emendationibus recentiorum defendendum erat.

v. 905. δύστηνος, Ald. quam scripturam probavit *Doederl. speo. ed. Sophocl.* p. 67. equidem *Schaeferum ad Dionys. Halic. de comp. verb.* p. 91. sequi malui, quum vix dubitari possit, quin adjectiva ἀστηνος et δύστηνος cum verbo στένειν ejusdem sint originis. — μοῖρας. Ald. — v. 906. τῆς δὲ κυρ. Ald. — v. 909. Restitui lectionem antiquam: ἐμῶν γυῖων ῥώμη, a *Schütziō* temere e glossa *Guelferbitana* in ἐμοὶ γ. ῥ. mutatam. In talibus usus adjectivi multo est exquisitior pronomine, quanquam ob id ipsum ab editoribus subinde ignoratus, quod ipso *Valckenario* accidit in *Theocr.* 2, 3. ubi *Codd. optimi et edd. primae* tres:

ὡς τὸν ἐμὸν βαρὺν εὐντα φίλον καταθύσομαι ἄνδρα.

Valck. et recentt. τὸν ἐμοὶ βαρὺν εὐντα. Simillimus est locus *Theogn.* 100.

ἀλλ' εἴη τοιοῦτος ἐμὸς φίλος, ὅς τὸν ἑταῖρον,
γιγνώσκων ὀργὴν, καὶ βαρὺν ὄντα φέρει.

τοιοῦτος ἐμὸς φίλος male conjecerunt *Erkema* et alii: ceterum succurrendum erat disticho interpunctione, quam nonnulli post *γιγνώσκων* et ὄντα, alii post ἑταῖρον et ὄντα fecerunt. *Odys.* 2, 26. οὔτε ποδ' ἡμετέρη ἀγορῆ, γένοιτ', οὔτε δῶκος. cf. 1, 417. *Pind. Pyth.* 4, 281. σὸν δ' ἄνδρος ἦβας ἄρτι κυμαίνει. *Eurip. Tro.* τί καιᾶν' ἐμὸν στενάδεις; *Eurip. El.* 668. σοὺς γε φύντας ἐκγόνουσ', quae recte tuetur *Suidas*. Et ita τοῖς ἐμοῖς εὐνοῖς, τοῖς ὑμετέροις δυσμενεῖσι.

v. *F. A. Wolf ad Xenoph. Hist. Graec. 5, 2, 33. Schaefer ad Schol. Paris. Apoll. Rhod. 2, 500. p. 169. — v. 909. γυῖον. Ald. — v. 909. sq. Locus haud dubie male affectus, sed sola sero distinctione sanandus. Aldina plura habet vitia typographica, *μοῖρας ἀστῶν* et *ἄφελαι*, v. 912. excidit τῶν, sed his quoque unico veram lectionem servavit: v. 910. nullam agnoscit distinctionem post *ἀστῶν*, et v. 913. praebet nominativum *μοῖρα*, quem *Stanlojus* e conjectura, *Brunckius* e cod. Paris. A. reduxerant, vitioso dativo *μοῖρα* expulso. Sed alio quoque piaculo infectus erat locus, syllaba ultima dativi *ἐσιδόντι* elisa, quod statuere coacti erant, qui post *ἀστῶν* interpunxerant: nunc ita cohaerent verba: *εἰδ' ὄφελαι, Ζεὺς, καὶ ἐμὲ, τήνδε ἡλικίαν ἀστῶν ἐσιδόντα, μοῖρα θανάτου μετὰ τῶν οἰχομένων ἀνδρῶν κατακαλύψαι*: recte enim viderunt *Arnaldus* et *Porso*, *advers. p. 157. ed. Brit.*, ὄφελαι pro lectione librorum *ἄφελαι* ut constaret versus ex ed. Turn. recipiendum esse. Fuerunt sane, qui istam τοῦ Ἰῶτα in dativo elisionem non Epicis tantum, sed Tragicis quoque poetis concedendam putarent, in his *Porso ad Eur. Hec. praef. p. 24. et ad Orest. 584. 1427.* et ex ipsa Tragoedia nostra alterum hujus licentiae exemplum afferri potest, v. 847.*

ἀλλ' εἰμι, καὶ λαβούσα κόσμον ἐκ δόμων
 ὑπαντιάζειν παῖδ' ἐμῷ πειράσομαι.

Sed haec non est genuina codicum lectio: *Aldus* et *Robert* praebent *ἐμῷ παιδί*, codd. *Guelf.* et *Mosq.* *παιδί ἐμῷ*, quod haud dubie verum est: v. *Hermannum elem. metr. p. 55.* et quae supra ad stroph. 2, 3. p. 40. de synizesi apud Tragicos aliquoties obvia diximus, ita ut ne leni quidem *Lobeckii* emendatione, *ὑπαντιάζειν παῖδ' ἐμὸν*, opus fuerit. Quae praeterea ad defendendam hanc elisionem prolata sunt loca, omnia aut corrupta sunt, aut minus recte explicata: recensum eorum dederunt *Lobeck. ad Soph. Aj. 801. p. 340.* et *Elmsleius ad Eur. Heraclid. 693.* Unum tantum addam, cui alia quaedam atque hactenus factum est medicina adhibenda videtur: *Soph. Oed. Col. 1436.*

σφῶν δ' εὐδοκίῃ Ζεὺς, τὰδ' εἰ τελεῖται μοι
 θάνοντι, ἐπεὶ οὐ μοι ζῶντι γ' αὐδὲ ἔξειτον.

Cogitarunt nonnulli de accusativo absoluto, cui statim post dativum *μοι* haud erat locus, nec eis melius cessit res, qui σχῆμα quoddam *σολοικοφανές* statuerent: transpositio vero *Lobeckii*, *τὰδ' εἰ θάνοντι μοι τελεῖται*, ἐπεὶ οὐ μοι ζῶντι γ' αὐδὲ ἔξειτον, magnopere eo displicet, quod nimis longo intervallo separat participia sibi opposita. Optimam et perquam exquisitam lectionem praebet codex Venetus, cujus notitiam a *Stidtkro* mea accepi:

σφῶν δ' εὐδοκίῃ. Ζεὺς, τὰ δ' εἰ τελείῃ με
θανόντι, ἐπεὶ αἶ μαι ζῶντι γ' αὐδὲς ἔθερον.

Nullum quidem novi exemplum, verbi τελείν casui quarto juncti: sed si vel nullum exstat, haec audacia in Sophocle, sapientissimo novatore, nihil habet offensionis, dummodo certa quadam linguae analogia fulciatur: hanc vero, quam quaerimus, analogiam praebent verba ejusdem significationis δράν, ἐργάζεσθαι, ἔρδειν, ποιεῖν, πράττειν, quorum legitima est cum duplici accusativo constructio. v. *Matth. Gramm. Graec.* p. 556. sq. Fluxerat mentum e sequenti dativo ζῶντι. —

v. 914. ὄττοροι Ald. in qua interjectione perpetuus est librorum inter se dissensus. Idem mox; ὅς νῦν δαίμων ἀπέχειρε: litteram paragogicam de meo addidi. — v. 918. γαῖα δ' αἰάζει τ' ἄν εἰ. Ald. Possit quidem defendi, γαῖα δ' αἰάζει: sed quum totus locus in Ald. admodum sit vitiosus, cum Schützio lectionem cod. Viteb. praetuli. — v. 919, 20. Ἐέρσα, Ald. καταμύναν σάκτορι, Περσῶν ἀγδαβάτας. cod. Lips. Scholiastes et recentiores prava interpunctione, quae in edit. vet. nulla est, sensum loci obscurarunt: habent ita: ἦβαν, Ἐέρσα καταμύναν, Ἰδίου σάκτορι, Περσῶν, ita ut genitivus Περσῶν ad ἦβαν pertineat, quo vix quicquam contortius excogitari poterat: jungas mecum, σάκτορι Ἰδίου Περσῶν, qui Orcum Persarum plenum reddit. Saepissime enim duplex genitivus uni substantivo jungitur, sed ita, ut diversa sit ratio utriusque genitivi: *Pers.* 516, τυκτός ὄφης ἐνυκνίων, nocturnus somniorum adspectus. *Soph. Oed. Col.* 280. 81.

ἢ φυγὴν δὲ του
μήπω γενέσθαι φωτός ἀνοσίου βροτῶν.

Brunchius quidem et qui eum sequutus est, *Erfurdt.* ad *Soph. Aj.* 1345. jungunt: φωτός ἀνοσίου βροτῶν: sed φῶς βροτῶν ne Graecum quidem esse contenderim. Rectam viam monstrant Scholia: μηδένα διαφυγεῖν ποτε φῶτα ἀνόσιον ἀνθρώποις. Antea de Diis Deorumque poenis loquutus erat Tragicus: nunc addit, nec mortalium unquam vindictas fuga evitasse hominem impium: est enim φυγὴ φωτός, fuga, quam homo capit, φυγὴ βροτῶν, qua quis se subducit hominibus, sicut in *Xenoph. Cyneg.* 12, 4. Nec aliter accipiendus videtur pulcherrimus locus *Oed. Col.* 669.

εὐίπκου, ἔνε, τὰςδε χώρας
ἴκου τὰ κράτιστα γᾶς ἑκαυλα.

Uterque enim genitivus pendet ab ἑκαυλα, poteratque idem, sed minus poetice dicere sic: χθόνια τὰςδε χώρας ἑκαυλα: pervenisti ad sedes, quas patria

nostra totius regionis praestantissimas habet: nec enim ratio *Hermanni ad Viger.* p. 887. nec *Döderlinii spec. ed. Sophocl.* p. 27. mihi probabilis videtur: ne quid dicam de hariolationibus quorundam hominum invita semper Minerva crisin exercentium. — v. 920. Ἀγδαβάται, cod. Guelf. edd. Turn. Vict. Cant. et transpositis litteris Ἀδαβάται, Ald. *Wesselingio* quidem ad *Herodot.* 1, 98. placuit, Ἀγδαβάρων rescribere, quia de Agdabatis, Persica gente, nihil certi constaret: quod argumentum quam sit lubricum ex ingenti Persicorum nominum multitudine apparet, quae non nisi apud *Aeschylum* reperiuntur, ita ut omni fide historica careant. *Wesselingii* emendatio ideo quoque parum est verisimilis, quod Agdabanorum urbs notior est, quum quae in omnibus codicibus corrumpi potuisset: exstat praeterea in ipsis Persis ter, v. 16. 533. 957. ubi nullam fere deprehendimus varietatem, praeter notissimam illam nec temere spernendam Ἐσβατάνα. Si igitur vitio laborant Ἀγδαβάται, quod secus esse videtur, certe aliud quid subest, quod erui posse desperamus. — v. 922. 23. πάνυ, adverbium Tragicis non valde usitatum, cujus exempla congestit *Pors. ad Eur. Hec.* 825. Post φύστος commate distinxī, eadem interpunctione post ἀνδρῶν sublata. Chorus querelas ab interitu unius gentis incipit: sed haec in tanta rerum perturbatione animis commotis non sufficiunt: statim igitur addit, non unum populum periisse, sed universum genus humanum, innumerabilem hominum numerum. Similiter v. 943. κόλπωι, γέννας πενθητήρος, sine copula transit a minori ad majus. De hiatu in Anapaesticis, ubi ad alteram personam pergit dialogus, monuit *Seidler. de vers. Dochm.* p. 81. — v. 924. Xerxis nomen omisit cod. Lips. αὐ αὐ, Ald. sed v. *Wagner, doctr. aev.* p. 121.

v. 925. *Schützius* jungit ἐπὶ γόνυ γαίας, nimis argute: Aldus et omnes edd. vett. nullam habent distinctionem: equidem nihil dubitavi, post γαίας comma inserere. — v. 926. Tragicos in Anapaesticis interdum etiam proceleusmaticum sibi permississe, extra dubium posuerunt loca grammaticorum apud *Gaisf. ad Hephaest.* p. 276. et *Herm. elem. metr.* p. 382. De hoc tamen loco, quod observat *Seidler de vers. Dochm.* p. 176. potest ambigi, utrum desinat in rhythmos Anapaesticos, an in Dochmiacos. Mihi haud omnes eodem modo metiendi videntur: nam quum transitus paretur ad Dochmios et Antispastos, ita eos in medio collocatos putaverim, ut v. 926. Anapaestis adhuc accensendus sit, reliqua vero loca jam ad Dochmios pertineant: quae indicavi, ne quis in metris describendis me inconstantiae reum faceret.

Orditus jam novum systema antistrophicum, quod, si quid video, septem strophis, quarum quaeque antistropham suam statim adjunctam habet,

decurrit, et Epodo absoluitur. Responsiones primus sensit *Herm. de metr.* p. 498. sed ita ut strophas a v. 945. demum incipientes faceret, nec raro in emendationibus audacior: hanc descriptionem repraesentavit *Schützius* in editione minori. Britanni, *Burnejus* et *Blomfieldus*, *) initium quidem stropharum recte indicarunt, temere autem numerum earum auxerunt. Finitur enim stropham, quae nobis tertia est, versu 981: hic cum sequente novam efficit: sequitur tum a v. 983 — 994. antistropa tertia, et v. 995. 996. quartam explent: cetera in universum congruunt cum rationibus *Hermannii*, a quibus in singulis tantum vocabulis recesserunt: de his suo loco dicetur: plerumque vero exiguam metrorum cognitionem prodiderunt. Nos jam singulas strophas percurramus, id propositum imprimis urgentes, ut auctoritatem optimorum librorum et jura metris debita saepius conciliemus, quam antehac factum est, aut leniori certe emendatione succurramus, sicubi aperto vitio rhythmici laborant. Accurata personarum responsio incipit a strophā tertia.

Str. et antistr. α. v. 927 — 935. 936 — 944.

vvvvvvvvv — vvvvvvvvv —
vvvvvvvvv — vvvvvvvvv —
vvvvvvvvv — vvvvvvvvv —
vvvvvvvvv — vvvvvvvvv —
vvvvvvvvv — vvvvvvvvv —
vvvvvvvvv — vvvvvvvvv —
vvvvvvvvv — vvvvvvvvv —
vvvvvvvvv — vvvvvvvvv —
vvvvvvvvv — vvvvvvvvv —
vvvvvvvvv — vvvvvvvvv —

Str. α. v. 1. *ὄδ' ἐγών, οἱ οἱ οἱ, αἰαντός.* *Blomf.* sed vitium insidet antistrophae: hic nihil erat mutandum. Paroemicorum in initio strophae vel orationis positorum aliquot exempla hoc ipsum carmen praebet, str. 1, 4. 3, 6. conf. *Herm. elem.* p. 380. — v. 2. *γᾱ τε πατρία.* Ald. cett. *καὶ γὰ̄ πατρία.* *Brunck. Herm. Schütz. min.* Sed leniori et exquisitori mutatione rescripti, *γᾱ τε πατρία*, quae confusio frequentissima est: v. *Pors. ad Eur. Hec.*

*) *Blomfieldi* descriptionem et animadv. ad hoc systema accepi a *Seidlero*, ex cuius schedis de prompta sunt, quaecunque ab hinc e *Blomfieldianis* exhibebantur.

79. *ad Med.* 430. *Seidl. de vers. Dochm.* p. 101. Idem dedit *Blomf.* —
 v. 3. ἐγενόμην. Ald. — v. 4. πρὸ φθόγγου. Ald. — v. 6. Μαρνανδίνου θρη-
 γητήρος. Ald. Locis, quae de Mariandynis afferri solent, accedant *Schol.*
Apoll. Rhod. 1, 1126. 2, 140. 181. 725. 782. — v. 7. alterum πέμψω expulit
 et *λαχάν* scripsit *Blomf.* male utrumque: *λαχά*, penultima producta, habes
 ap. *Soph. Oed. Tyr.* 1222. ubi v. *Elmsl.* et *Schaefer. ad Theogn.* 1057.

Antistr. á. v. 1. *ἰετ' αἰανὴν καὶ πάνδουρτον*, codd. et edd. vet. *ἰετ' αἰα-
 νήν*. Ald. strophæ reluctantæ: sed copula parum elegans et contra morem
 poetarum invecta ulcus simul ac medelam ostendit. Eadem est sententia
Caroli Schneideri in notis mss. mecum amice communicatis, qui praeterea
 hic et in antistr. v. 5. ut syllaba syllabæ respondeat, *ἰετ' αἰανήν, πάνδουρτον*
κτλ. rescribi jubet, quod idem vocabulum, in lexica nondum receptum, *So-
 phocli, Electr.* 1073. egregia emendatione restituit *Erfurdtius*: verbum *δύ-
 ρομαι*, de quo conf. *Pors. ad Eur. Hec.* 734. et *Erf. ad Soph. Oed. Tyr.* 1218,
 legitur in ipsis *Persis.* 581. Cognata sunt *δάξ* et *ὀδάξ*, *βέλος* et *ὄβελος*, *νομήν*
 et *ὄναμα*, et alia, de quibus v. libellus noster *de Lex. Graec.* p. 84. Poetas
 epitheta ornantia per copulam non jungere, primus monuit *Herm. de differ.
 poes. et prosae.* p. 31. quare verissima est emendatio *Jacobsii* in *Soph. Antig.*
 591. conjectura vero, *Musaei* v. 295. a *Grotendorfio* adhibita, hac una de
 causa rejicienda; ubi, quod ante hos decem annos scripsi,

βένθεα δ' ἀστήρικτα, Σεμείλια δ' ὑγρά θαλάσσης,

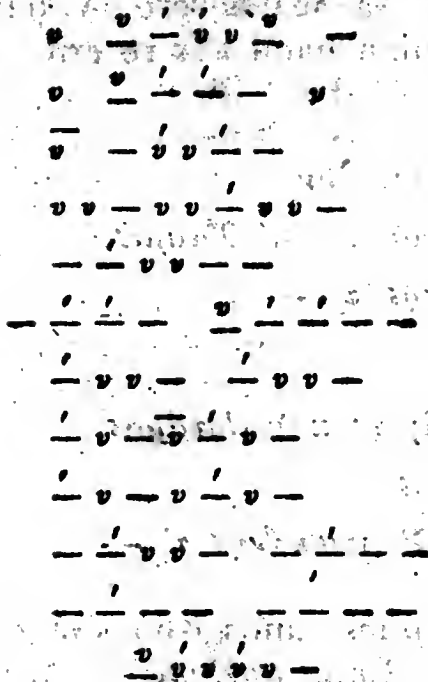
etiamnum verum puto. *Blomfieldus* denique, unam tantum formam *αἰανῆς*
 agnoscens, *αἰανῆ* de suo dedit, refutatus jam ab *Herm. ad Soph. Aj.* 657.
 Noster enim locus et *Soph. Electr.* 605. abunde tuentur adjectivum *αἰανός*.
 — v. 2. *δύσδροαν* et *ὄδ' ἄν* Ald. — v. 3. *μετάτρεπος*. Ald. sed *μετάτροπος*,
 quod numeri Dochmiaci exigunt; codd. *Guelf.* et *Mosq.* edd. *Rob. Turn.*
Vict. Cant. — v. 4. Chori nomen adscriptum omisit cod. *Lips.* posuit vero
 ad v. 7. *ἦδω τι καὶ π.* Ald. qui haec omnia usque ad str. 2. v. 5. *Xerxi* con-
 tinuat. — v. 5. Lectio vulgaris, *λαοπαθῆ τε σεβίζων ἀλίτυκά τε βάρη*, quum
 nequeat conciliari cum metro, vario modo vexata est. Priorem partem re-
 stituit Ald. etsi syllabis male distractis, *λαοπαθῆσε βίζων*: sed et alterum *τε*,
 sensui aequè obnoxium, expellendum erat, nisi quis malit corrigere:

λαοπαθῆ σεβίων, ἀλίτυκά τε βάρη.

Sed praestat haud dubie, quod cum *Carolo Schneidero* in textum assumpsi.
 — v. 944. *κλάγξω*, meum iudicium sequutus, bis posui, quod verisimilius

puto, quam in stropa cum *Blomfieldo* alterutrum $\pi\acute{\epsilon}\mu\psi\omega$ delere. Hæc repetitio-nes, præcipue in eisdem antistrophicorum sedibus, plane ex more Tragi-corum sunt, v. Str. et antistr. 3, 4. 12. 4, 3. 5, 4. 6, 1. 7, 2. 4. Saepissime vero excidunt, quum integritas sententiæ nihil tale requirat. Geminatio-nem non tam facile explices ex errore librarii. Præterea versus e monome-tro anapaestico et Dochmio compositus unice congruit cum tota carminis natura metrica. $\epsilon\upsilon\rho\acute{\iota}\delta\alpha\kappa\rho\nu\nu$, vocabulum aliunde non notum, adscivi ex Aldo: vulgo $\acute{\alpha}\rho\iota\delta\alpha\kappa\rho\nu\nu$.

Str. et antistr. β . v. 945 — 957. 958 — 968.

Str. β . v. 1. 2. $\acute{\iota}\omega\nu\nu\omega\nu$ γάρ ἀπηῦρα, $\acute{\iota}\omega\nu\nu\omega\nu$ νεόφρακτος. Ald. $\acute{\iota}\alpha\acute{\omicron}\nu\nu\omega\nu$ ναύκρατος. cod. Lips. Equidem hic et str. 5. v. 9. $\acute{\iota}\acute{\alpha}\nu\nu\omega\nu$ dedi, præeunte *Hermanno elem. metr.* p. 417. Contractione facta est hæc forma e vulga-tiore $\acute{\iota}\acute{\alpha}\nu\nu\omega\nu$, quæ ex *Iliad.* 13, 685. ad omnes fere poetas transit. Eodem modo restituendus est *Soph. Oed. Col.* 1494. $\Pi\omicron\sigma\epsilon\iota\delta\alpha\nu\acute{\iota}\omega$ δεφ τυγγάνεις, ubi nunc $\Pi\omicron\sigma\epsilon\iota\delta\alpha\omega\nu\acute{\iota}\omega$ legitur: illud Pindaricum est. Similis ratio est nominum propriorum, $\tau\acute{\iota}\gamma\acute{\alpha}\nu$, $\acute{\alpha}\lambda\eta\mu\acute{\alpha}\nu$, $\acute{\alpha}\mu\omicron\delta\acute{\alpha}\nu$ et aliorum. v. *Draco Straton.* p. 18. *Valck. ad Eur. Phoen.* 196. *Heyne ad Pind. Pyth.* 4, 223. *Jacobs. Anthol. Palat.* p. 1025. Lectio Aldina possit suadere correctionem, ἀπηῦρε, sed conf. *Buttm. Lexil.* p. 85. — Versum quartum quidem ac quintum cum *Hermanno* pro anapaestis cycliis accepi, haud item tres priores, quorum men-

stra antispastica est cum anacrusi: quod nisi statuimus, repugnet antistropha, ubi caveas ἀπέλιπον in ἀπέλειπον mutare. — v. 6. ἐκ πύθου. Ald. — v. 7. Recepti lectionem Aldinam, quod a *Blomfieldo* quoque factum est: proxime abest cod. Guelf. assentiunt reliqui libri omnes. Quae *Schützius* dedit, debentur *Stephano*: sed utrumque metrorum ratio fefellerat. — v. 9. φαρωνδάκης. cod. Lips. — In sequentibus Σούδας est ex Ald. et Turn. Sed ex conjectura Δατάμας pro Δοτάμας posui, et vocabula ἡδ' Ἀγδαβάτας, sive Αἰγαβάτας, quod praebet Aldus, loco movi, utrumque metro flagitante. Poteram etiam Δωτάμας ex *Herod.* 7, 27. ubi Δῶτον habemus. Sed Datamae ex Datide, cujus priorem syllabam producit *Aristoph. Pace.* 288. et *Dadace, Pers.* 302. aliquid accrescit subsidii. Agdabatas vero e v. 920. huc translatus videtur. Sed ut in re admodum dubia haud abs re erit, sententias *Blomfieldi* et *Caroli Schneideri* apposuisse: haec ille:

Σούδας Πελάγων
 Δοτάμας, ἡδ' Ἀγδαβάτας, Ψάμμισ,
 Σουβισκάνης τ' —

sed *Schneiderus*:

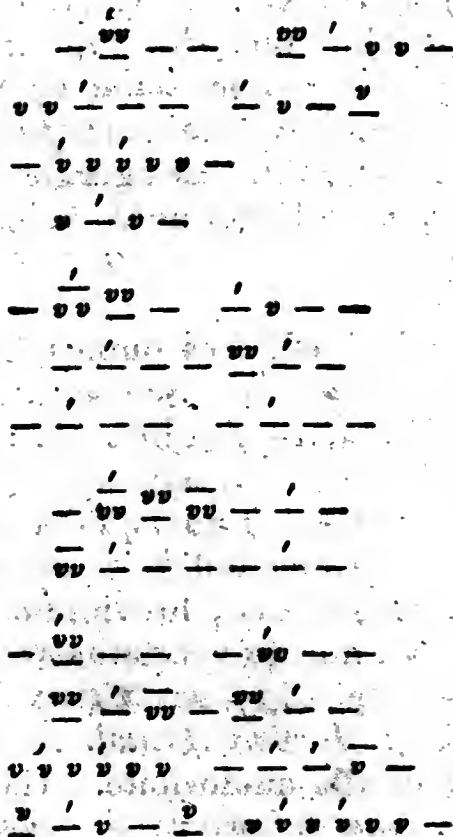
Σούδας καὶ Πελάγων καὶ Δοτάμας
 ἡδὲ Ψάμμισ
 ἡδ' Ἀγδαβάτας, Σουβισκάνης τ' —

v. 12. λιπών Ald. et reliqui testes omnes, unus Rob. ἐκλιπών, quod verum putat *Carol. Schneider.* *Blomf.* e cod. Colb. προλιπών. Mihi stropha emendatione egere haud videtur, fluctuante praeterea antistrophae scriptura, quae facillime in rhythmum Antispasticum redigi poterat.

Antistr. β. v. 1. De numeris ad stropham diximus: quorum imperiti *Burnejus* et *Blomfieldus* locum variis conjecturis infestarunt. Post ἐρρόντας distinxī cum Aldo: ἐπ' ἀκταῖς Σαλαμινιάσι pertinet ad ἀπέλιπον. Σαλαμινιάσι Ald. cum codd. mss. et impr. omnibus. Σαλαμινιάσι debetur *Hermanno*: dicebant λειμωνίδες et λειμωνιάδες, κρηνίδες et κρηνιάδες, Ἐλικωνίδες et Ἐλικωνιάδες, Πικληνίδες et Πικληνιάδες, Πελωρίδες et Πελωριάδες, Δεσβίδες et Δεσβιάδες, Βυζαντιδες et Βυζαντιαδες, Ἀχαΐδες et Ἀχαιιάδες. v. *Valck. ad Theocr.* 1, 22. *Bast. comment. palaeogr.* p. 741. et quae dixi ad *Persii prol.* 4. p. 211. — v. 4. στροφελού δειρόντας ἐπ' ἀκτὰς dedi e codd. Guelf. et Vit.

Eadem lectio apud Ald. et Turn. lapsu typorum obscurata est: habent, *στουφελου θανόντας ἐπ' ἀπταις*. Quod dedit Schützius, ex pluribus fontibus conflatum, certa auctoritate destitutum est. Pessime omnium cum Pauwio Blomf. *στουφελουθ θ. ἐπ' ἀπταις*. Saepissime in Aeschylum peccatum est ab editoribus, contra vocabula parvo intervallo repetita saevientibus: v. Henr. Voss. in Eph. Litt. Jen. 1813. nr. 203. p. 121. — v. 6. sq. *ποῦσέ σοι Φ. Καριόμαρδος τ' α. ποῦ δὲ σε βάλεις ἢ λιλαιάται ποῦ δὲ σενάκης ἀναῆ ἢ λιλαίος εὐπάτωρ μέμφεις θώρυβις κατ' μασιότρης — οἰσταιχμας*, Ald. quorum paucissima tantum servari poterant, nec nisi aliis libris adstipulantibus. Cod. Lips. post *οἶ οἶ οἶ* habet v. 8. 9. 10. — v. 12. *ἐπανερόμαι* Ald. edd. vett. et codd. mss. fere omnes, quod egregie respondet strophae, dummodo *ταῖ* pro *ταῖδε* reponimus, quod facere non dubitavi.

Str. et Antistr. γ'. v. 969 — 982. 983 — 996.

Str. γ'. v. 1. *Ἰω, ἰω μοι μοι* Ald. quod versus respuit. Hinc varie tentatus est locus et in stropha et in antistropha. Hanc servavi, qualis legitur

in Ald., in strop̄ha alterum *λω* cum *Burnejo* et *Carolo Schneidero* delevi: est anapaesticus dimeter. De productione primae syllabae in *λω* v. *Seidler. de vers. Doctm.* p. 277. Cod. Lips. *λω, λω μοι. τὰς ὄγγυιαι.* Ald. Rob. Turn. Vict. Cant. Vim nominis proprii retinet adjectivum, ubi ad Athenas pertinet. — v. 4. *ἔ ἔ ἔ.* Ald. *ἔ ἔ.* Cod. Lips. Editiones recentiores asperant interjectionem, quam Aldus quoque asperatam habet *Prom.* 583. 603. 748. sed idem praeter hunc locum spiritum leniorem praetulit in *Prom.* 608. *Sept. adv. Theb.* 150. 154. 157. 339. 341. *Choeph.* 866. 1006. Huic favet etiam *Etym. Magn.* v. *ἔλεγος, παρὰ τὸ ἔ ἔ λέγειν.* p. 326, 49. cum aliis Grammaticis a *So. Val. Franckio* in *Callino.* p. 42. laudatis. — v. 5. *ἀπαίρουσι.* Ald. — v. 6. 7. *πέρσων αὐτὸν σὸν πιστὸν πάντ' ὄφθ.* Ald. Lectionem a me receptam praebet cod. Lips. a manu sec., antea enim *τῶν σῶν* scriptum fuerat. In eodem libro omissum est Chori nomen. Comma post *αὐτοῦ* (*ἐν Σαλαμῖνι*) ipse addidi. — v. 9. *Βασιανόχου καὶ δ' ἄλλ.* Ald. Paroemiacorum duorum triumve proxime se excipientium exempla dedit *Meinekus, curae crit. in Ath.* p. 31. — v. 10. *τοῦ σησαμάτου μεγαβάτα.* Ald. — v. 11. *οἰνοβάρην τ'.* Ald. — v. 12. 13. Choro recte continuat Ald. cum edd. vett. fere omnibus: alterum *ἔλιπες* omisit cod. Lips. *πέρσας ἀγ. κ. πρὸς κακὰ λ.* Ald. Vocabulum *πρόκακος* Graecae linguae plane eximendum putabat *Erfurdt. ad Soph. Ant.* 1127. p. 356. ed. maj. Analogiam compositionis egregie probavit *Jacobs, Anthol. Pal.* p. 257. et rhythmis ita consuluisse nobis videmus, ut de v. 13. ejiciendo haud amplius cogitandum sit.

Antistr. γ'. v. 1. Difficultates loci editores omnes senserunt: *λύγαν*, quod *Schützius* conjecerat, amplexus est *Blomf.* Sed sensus nihil tale poscit; aspernatur potius quamcunque medelam, *λυγγι* adhibitam: quod acute perspicuus *Carol. Schneiderus* ex ed. Rob. *λυγγά με δῆτ' ἄ. ἔ.* recipi jussit. Sed quum in Ald. lectionem, *λυγά μοι*, invenirem, novi quid ausus sum. Solent enim substantiva in *ΥΓΞ* finientia in casibus obliquis, metri necessitate urgente, vulgari formae, quae labialem geminat, breviorē alteram, *ΥΓΟΞ, ΥΓΙ, ΥΓΑ*, substituere. Observarunt hoc de vocabulis *πομφόλυξ, λάρυγξ, φάρυγξ* et *λύγξ* *Eustath. ad Odys.* 9. p. 1635, 21. *Etym. Magn.* p. 788, 34. *Schweighaeus. ad Athen.* T. 4. p. 545. *Jacobs. Anthol. Pal.* p. 359. quibus nunc addidi vocem *λυγα*, nec id sine ulla auctoritate. Haec enim observat *Eustath. ad Odys.* 19. p. 1873, 37. *ὄρα δὲ καὶ τὸ φάρυγος δι' ἐνὸς Γ γραφὴν πάνταυδα κατὰ καὶ ἐν τῷ, φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος, (Odys. 9, 363.) ὡς ἀπὸ τοῦ φάρυξ ὡς δοῖδυξ, εἰ καὶ διὰ τοῦ Κ ἐκεῖνο κλίνεται. καὶ δοκεῖ τοῦτο εἶναι φυσικώτερον, κατὰ καὶ τὸ λυξ, τοῦ λυγῆ, λυγγοῦ ἐκεῖ γὰρ*

δι' εὐφωρίαν δοπεῖ τὸ Ν, ἤγουν τὸ ἀντ' αὐτοῦ Γ, τειθεῖσθαι ἀπὸ γὰρ τοῦ
 εὐζω, εὐξω, εὐξέ ἐστὶ τὸ φυσικὸν κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ἐν τῷ μέλλοντι Ω. —
 v. 2. στυγν' ἄλαστα, ad explendos numeros ex conjectura posui. Et rursus
 v. 5. τλᾶμον intuli, versu antithetico suadente. Sunt haec admodum te-
 meraria: sed excusabit, spero, locus talia ἀγωνίσματα ἐς τὸ παραχρήμα, in
 justa poetae editione certe non ferenda, plagulis hisce uni diei destinatis
 facilius condonanda. ἐτέρων ὑπομιμνήσκεις et στυγιά πρό κακά, Ald. —
 v. 5. ἐνδοθεν. codd. et edd. omnes: corruptelam agnovit etiam *Herm. elem.*
metr. p. 236. qui in libro *de metris.* p. 429. ἐνδὸν proposuerat. Leniori
 mutatione ἐνδὸθ' ἦτορ tentavi. — v. 6. ἄλλο γε. libb. mss. et impr. omn.
 ἄλλον γε primus *Blomf.* restituit, quod editores tam diu latere haud debe-
 bat. — v. 7. Μάρδον. cod. Lips. — μυριόνταρχον ex Ald. revocavi: μυριά-
 δαρχον ex conj. dedit *Blomf.* μυριονάρχαν, ex parte cum *Rob., Car. Schnei-*
der. Sed nostram vocabulum, quod Scholia quoque praebent, abunde tue-
 tur cognatum ἐκατόνταρχος. Syllabae ΠΙΟ coalescunt in unam. — v. 9. s.
 Ἀρσάκον et ἰππ. τοὺς Κηγδαγάτας. cod. Lips. Κυγδαγάταν καὶ Λυθίμναν.
 Ald. cum rel. edd. vett. Ξάνδον, ἀρσιόν τ' Ἀ. *Blomf.* et *Carol. Schneiderus*
 cum *Rob.* fortasse rectius, nam exempla diphthongi EI in medio vocabulo com-
 plae haud sunt frequentia, v. tamen *Spitzen. dev. her.* p. 182. — v. 11. τόμον τ' αἰ-
 χμῆς ἀκόρεστον. Ald. alii τόλμον et τόλμαν, cui cod. Guelf. τολμηρόν adscripsit.
 Metro quoque jubente expuli, quod ex interpretatione verborum αἰχμῆς
 ἀκόρεστον irrepsit in textum. — v. 12. 13. Xerxi adscribunt Ald. et rel. edd.
 ad unam omnes. Ἐταφεν, ἔταφεν, est e conj. *Valcken. ad Eur. Hippol.* 1247.
 quae nec necessaria est, nec a dialecto extra dubium posita. Libri omnes,
 ἔταφον, ἔταφον, quod ea, quae verbis operiendi et abscondendi propria est,
 vi intransitiva accipi debet: ita κεύθειν. *Erf. ad Soph. Ant.* 902. | *Oed.*
Tyr. 968. *Electr.* 867. et κρύπτειν. *Soph. Electr.* 826. *Eur. Phoen.* 1133.
 pro κεύθεσθαι et κρύπτεσθαι: et quod nostrum locum proxime attingit, τυμ-
 βεύειν pro τυμβεύεσθαι, *Soph. Ant.* 888. nec id plane inusitatum fuisse vide-
 tur scriptoribus Latinis, v. *Vechneri Hellenolexiam.* p. 62. Heus. librum re-
 petita editione dignissimum. Verbi Σάπτειν usum latissimum fuisse, ita ut
 de quovis mortuorum curandorum modo adhiberetur, docent *Hemsterh. ad*
Xenoph. Ephes. p. 203. *Locell. et Jacobs. Anth. Palat.* p. 445. Ὀπισθεν
 Ald. et alii: dedi ὀπιθε, quod versus flagitabat: cetera integra sunt, dum-
 modo posterius membrum recte accipiatur. Negatio enim huc quoque tra-
 henda est ex iis, quae praecesserunt, cujus similiter suppressae exempla
 suppeditabit *Erf. obs. crit. in Athen.* in *Horreo philos. Regiom.* T. 3. p. 459.
 et ad *Soph. Oed. Tyr.* 885.

υ — υ — υ — υ — υ —
 υ — υ — υ — υ — υ —
 υ — υ — υ — υ — υ —
 — υ — υ — υ — υ —
 — υ — υ — υ — υ —
 — υ — υ — υ — υ —
 υ — υ — υ — υ — υ —

Str. ε. v. 1. πῶς δ' οὐ στρατὸν Ald. quod quo minus cum *Blomf.* retineamus, obstat particula μέν, ab Anglo expulsa. Caeterum haec omnia, usque ad verba ὄρω, ὄρω, Xerxi continuat Ald. — v. 2. τί δ' οὐκ Ald. cum. cett. τί δ' οὐν; *Schützius* ex conj. frustra. ὄλωλε μέγα, Ald. ὄλωλεν μεγάλα. mss. et impr. non tantum omn. Sed desideratur syllaba longa, quam *Herm. elem. metr.* p. 233. restituit, *μεγάλως* emendans. Quum vero dativus singularis adjectivorum femininorum saepissime adverbii vices sustineat, iota subscriptis contentus fui. — v. 3. τᾶσδε τὰς ἐμὰς cod. Lips. — v. 4. sq. Verba: τανδί — βελέεσιν, omisit Ald. In distinctione personarum Victorium et Canterum sequutus sum, probante *Pors. advers.* p. 157. qui orationem post ὀϊστοδέγμονα nulla necessitate urgente abrumpit. Nec eis fides habenda est, quae ad *Eur. Med.* 157. de terminatione demonstrativa ὀδί, Tragicis nunquam usurpata, exposuit. v. 6. βέλεσι vulg. βελέεσιν debetur *Hermanno.* v. 7. 8. Xerxi tribuunt Ald. et edd. seqq. — v. 9. ἰαόνων et φυγαίμας, Ald. Ἰαόνων, cett. Ἰώνων, *Blomf.* cum *Herm.* sed v. supra ad str. β'. v. 1. p. 51.

Antistr. ε. v. 1. ἀγανόριος. Ald. et alii: ἀγανόρειος recepi e codd. *Med.* et *Colb.* 1. — v. 2. ναύφρακταν ἐρεῖς ὀμιλλον. Ald. — v. 3. ἐπέρρηξ' ἐπὶ συμφ. ex Ald. revocavi. Nihil hoc praepositionis pleonasmo apud Tragicos frequentius. v. *Bast. epist. crit.* p. 124. s. *Erf. ad Soph. Oed. Tyr.* 1239. — v. 4. παπαί, Ald. et quater repetitum. De accentu v. *Wagnerum* l. 1. p. 121. Bis tantum scribendum esse monuit *Herm.* — καὶ πλεον ἢ παπαί, omisso μέν οὐν, Ald. — v. 6. χαρίσματα δ' ἐκδροῖς, Ald. prius injuria reliquerunt editores novissimi. Hunc versum cum duobus sequentibus Choro assignat Ald. — v. 7. καὶ σθένος δ' ἐκολούθη. Ald. καὶ σθ. γ' ἐκολ. *Schützius* cum *Brunckio* e codd. *Paris.* et *Blomf.* qui canonem istum *Porsonis ad Eur. Or.* 614. et alibi prolatum amplectitur, ex quo Attici particulas καὶ — δὲ nunquam conjungunt. Repugnant e solis *Persis* duo loca, v. 259 et 544. Sed de his nugis

transmarinis apud nos dudum transactum est v. *Schaefer. ad Longum. p. 350.* et *Herm. ad Viger. p. 847.* — v. 9. *φίλων ἄταισι* recepi e cod. Guelf. edd. Ald. Rob. Turn. Vict. Cant. Copulam τε temere inseruit *Schützius.* Affirmat Chorus, quae dixerat Xerxes: nudus sane es satellitum, et marinis quidem amicorum cladibus. Litteram paragogicam in fine de meo addidi. Quam post hunc versum *Hermannus* statuit lacunam quatuor versuum, eam nostra loci descriptio tollit.

Str. et antistr. 5. v. 1031 — 1038. 1039 — 1045.

v. — v — v — v — v — v —
 v — v — v — v —
 v — — — v — v —
 v — v — v — v —
 v — v v v v — v —
 v v v v —
 v — v — v — v —
 — — v v — v —

Str. 5. v. 1. Anapaestum in trimetris diverbiorum diligenter evitatum in carminibus choricis defendunt *Erf. ad Soph. Ajac. 697.* et *Rcisig. conject. Aristoph. p. 37.* Quae ut in universum verissime disputata sunt, variaque criticorum conamina coercent, ita in hunc locum et in str. 7. v. 1. nullam vim habent. Rectius enim cum *Herm. elem. metr. p. 54. 122. συνεκφώνησις* vocalium admittetur. — v. 2. In his multis fortasse nimis audacter rem gessisse videbor, versum enim strophicum antistrophicum, antistrophicum strophicum fieri jussi. Sed qui attenderit ad insignem atque praeclaram artem, qua Aeschylus in hoc praecipue exordio non strophica solum verba strophicis, sententias sententiis opposuit, sed etiam in ipsius dialogi decursu sermonem iisdem verbis graviter repetitis nectit, is vix dubitabit, quin provocationi regis, *δίανε πῆμα*, Chorus rectius respondeat:

δίανομαι γοεδνός ὦν.

Firmant nostram sententiam plura hujus systematis loca, Antistr. 2, 4. Str. 4, 2. Antistr. 4, 2. Str. 5, 4. Str. 7, 5. — v. 3. *βέα νῦν.* Ald. Rob. Turn. — v. 4. Exempla hujus *παρηγήσεως* praebet *Lobeck. ad Soph. Aj. 865.* — v. 6. *ότοτοτοϊ ότοτοϊ,* Ald. quod dedi, exhibet idem in antistr. idque nume-

ris carminis aptissimum. — v. 7. ἄδ' αὖ συμφ. Ald. Rob. Vict. Cant. — v. 8. οἷ μάλα. Ald.

Antistr. ε'. v. 3. βόα νῦν, Ald. Rob. Turn. v. 4. μέλλειν, Ald. — v. 7. 8. Distinctionem personarum assumpsi ex Ald. ubi tamen μεμίχεται μοι, omisso οἷ μοι in sequenti versu. Sed huic errori liquida verae lectionis vestigia insunt. Major fides accedit supplemento nostro e versu antithetico. παλαγά, Ald.

Str. et antistr. ζ. v. 1046 — 1050. 1051 — 1056.

— ' v — v — v — v — v —
 — [v v v v v v v v]
 — ' v — — ' v — v — ' v —
 v — v — v v v — v
 v — — — v — v — —

Str. ζ'. v. 1. Prava conjectura affecit versum *Pors. post Eur. Hec.* p. 106. Nec minor error est *Burneji et Blomfieldi*, qui de antispastis cogitant. Eadem lege pronunciandus est versus, qua strophae sextae primus. Nec reliqua strophae et antistrophae pars quicquam a tempore aut a librariis perpressa est, ita ut nihil habeamus, quod addamus, praeter varias lectiones Aldinas ac Lipsienses. Str. v. 2. ἄνια ter, Ald. v. 3. ὑπερθε. Ald. ὑπερθος. cod. Lips. v. 4. prius ἀπριγδα deest in cod. Lips. v. 5. ἔξω. Ald. unde aspirationem retinui. — Antistr. v. 2. ἄνια ter, Ald. v. 5. διαίνου (supra scriptum διαινε.) δ' ὄσα. cod. Lips.

Epodus. v. 1058 — 1068.

v — ' — — v — v —
 — — — —
 — ' v — v — v —
 v — v — ' v — v — v —
 v — ' — v — v —
 v — ' — v — — —
 v — v v v —
 v — v — — v — v — v —
 — ' — — — ' — ' —
 — — — — v v v v —
 — ' — — — v — v —

Epod. v. 1. βόα νῦν ἀντίθουκαί. Ald. v. 2. οἴ ter. Ald. v. 3. αἰακτος Ald. v. 4 et 8. δύσβατος. Ald. cum codd. et edd. vett. omn. Sed alter Paris. δύσβακτος, cum glossa δυσθρήνητος, unde Brunckius δυσβάυκτος conjectura effecit, quod nunc regnat in edd. at Scholiastes quoque veterem lectionem servavit: δύσβατόν φησι τὴν Περσίδα, οὐχ ὡς σκληρὰν καὶ δύσκολον εἰς ἐμβαδιν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ κακῷ καὶ δυστυχίᾳ βαινομένην τῷ Ξέρξῃ. Quae si diligentius expendisset Schützius, librorum lectionem absurdam dicere dubitasset. — v. 5. 6. ἰὼ δὴ et ἰὼ δῆτα. Ald. ναὶ ναὶ Xerxi tribuit cod. Lips. v. 8. alterum ἰὼ omisit cod. Lips. Ceterum versum hic repetitum spurium censet Blomf. qui totum locum sic constituit:

Xerx. γοᾶσθ' ἀβροβάται.

Chor. ἰή, ἰή, ἰή.

Xerx. ἰή τρισκάλμοις βαρίσιν ὀλόμενοι.

Quae quam sint arbitraria, quis non videt? Praeterea in prosodia vocabuli βᾶρις peccavit, quod recte προπερισπομένως edidit Jacobs. Anthol. Palat. 7, 365. cf. Antiattic. in Bekkeri anecd. T. 1. p. 84. et Schaefer. ad Greg. Cor. p. 522. ὀλόμενοι, Ald. — v. 11. πέμφω τοῖσε, Ald. πέμφω τοῖσδε, cod. Lips. πέμφω τοῖ σε, cod. Medic. Barocc. Colb. 2. Guelf. quod recepi: δυσθρόοισιν vero pro δυσθρόοις est ex emendatione Blomfieldi. Absolvitur carmen totaque Tragoedia rhythmis Dochmiacis, vehementissimis omnium ac maxime commotis, quod unus quantum quidem novimus Aeschylus ausus est. Sed ipsum fabulae argumentum hunc sibi exitum deposcebat, Tyrannum ad omnium rerum desperationem adductum, malaeque conscientiae Furiis traditum.

At jam tempus est transeundi a tristiore hoc et umbratico studiorum genere ad diem festum, qui hujus libelli occasionem dedit. Instat Regis optimi natalis, piaque pro Regia salute vota instaurat gens Borussia. Itaque ne communi laetitiae deesse videatur Academia nostra, os quasi ac vox felicitatis publicae, concelebrabit diem candidissimum Oratione solenni et renunciandis nominibus eorum, qui e certamine litterario, Regia munificentia instituto, victores prodierunt. Quibus rebus hora locoque solenni peragens Curatorem Academiae excellentissimum, proceres civitatis, qui in hac urbe degunt, gravissimos; Commilitones generosissimos, ut interesse velint, ea qua par est observantia rogamus, invitamus.

Datum Vratislaviae prid. Cal. Aug. MDCCCXVIII.

